

WYDAWNICTWO KURII DIECEZJALNEJ
W ZAMOŚCIU

ZAMOJSKI
INFORMATOR
DIECEZJALNY
XXXIV (2025)3

Zamość, 2025

REDAKTOR:

ks. Zygmunt Jagiełło

WYDAWNICTWO KURII DIECEZJALNEJ

ISSN 1425-7777

Przygotowanie do druku: ks. Zygmunt Jagiełło

ADRES REDAKCJI

ul. Hetmana Jana Zamoyskiego 1, 22-400 Zamość

tel. 84 627 9521

Druk:



35-020 Rzeszów, ul. 17 Pułku Piechoty 7

☎ 17 852 5938, 790 804 406

✉ biuro@bonusliber.pl

Nakład: 370



EPISKOPAT
POLSKI

APEL NA SIERPIEŃ – MIESIĄC ABSTYNENCJI 2025

Historia narodu polskiego tworzy niezwykły kalendarz, w którym poszczególne miesiące roku przypominają o ważnych wydarzeniach minionych lat i wieków. Tak jest i z sierpniem, który wyróżnia się szczególnym splotem historycznych rocznic i świąt maryjnych. Staje się to wyzwaniem dla kolejnych pokoleń, aby niezłomnie strzec pamięci historycznej i chrześcijańskiej tożsamości, aby odważnie bronić niepodległości i wolności wewnętrznej. One bowiem są ściśle ze sobą związane. Tylko wtedy Polska zachowa niepodległość, kiedy będzie ziemią ludzi wewnętrznie wolnych. Tego uczy nas kolejny w naszym życiu sierpień – miesiąc dobrowolnej abstynencji od alkoholu, przeżywany pod hasłem „Odpowiedzialni za trzeźwość”.

Osobista odpowiedzialność za trzeźwość

Sprawa osobistej odpowiedzialności za trzeźwość własną oraz innych, nie dla wszystkich Polaków jest oczywista. Faktem jest wielka obojętność społeczeństwa na problemy alkoholowe, jakich doświadcza wielu rodaków. Faktem jest również akceptacja postaw i działań sprzyjających upijaniu się. Właściwie nie ma dnia bez wiadomości, że ktoś będący pod wpływem alkoholu spowodował wypadek, że pozbawił kogoś życia, zranił, że na inne sposoby skrzywdził bliźnich. Oburzają się dziennikarze, oburzają się politycy, oburzają się odbiorcy medialnych informacji. Można powiedzieć, że to słusze oburzenie jest powszechne. I co z niego wynika? Niewiele, a często dosłownie nic. Oto w gazecie czy na stronie internetowej informującej o tym, że nietrzeźwy kierowca wjechał na chodnik i zabił całą rodzinę, tuż obok ukazuje się reklama alkoholu, na co zresztą zezwala prawo. Także niezliczone billboardy przy polskich drogach zachęcają do picia alkoholu. Zachęcają do tego uginające się od butelek i puszek z alkoholem sklepowe półki, w tym na stacjach paliw. I nie ma w tym przypadku powszechnego oburzenia, chociaż są niezbite dowody na to, że reklama czy zbyt duża dostępność fizyczna i ekonomiczna powodują wzrost problemów alkoholowych. A jakże często Polacy kwitują żartobliwie różne pijackie zachowania, nakłaniają innych do picia, wybierają alkohol na prezent czy traktują go jako najważniejszy produkt na swoim stole. Jakże często przechodzą obojętnie wobec skandalicznych promocji na alkohol w tak zwanych „siecówkach”. Jakże częsty jest widok dzieci wykładających na taśmę przed kasą sklepową alkohol zakupiony przez rodziców.

Obojętność, lekceważenie problemów alkoholowych, brak zaangażowania w propagowanie postaw trzeźwościowych, wyśmiewanie abstynentów – to swoisty rak toczący nasz społeczny organizm. To choroba, którą musimy sobie uświadomić i podjąć leczenie. Nie jest bowiem

prawdą, że chorują jedynie ci, którzy już uzależnili się od alkoholu. Chore jest całe społeczeństwo, jeśli kultywuje upijanie się, jeśli każdy z nas nie troszczy się o trzeźwość w życiu osobistym, rodzinnym i narodowym.

Problemy alkoholowe Polaków w liczbach

Dane statystyczne odnośnie picia alkoholu w Ojczyźnie są nadal alarmujące. Polacy wypijają średnio około 11 litrów czystego alkoholu na osobę rocznie. Wielu rodaków regularnie nadużywa alkoholu. W Polsce codziennie umiera średnio 110 osób z powodu alkoholu. Liczba punktów sprzedaży alkoholu jest zdecydowanie za duża – na jeden punkt sprzedaży przypada około 300 mieszkańców. W ubiegłym roku wydano na alkohol ponad 50 mld zł. Młodzi Polacy zaczynają spożywać alkohol między 12. a 16. rokiem życia.

Te dramatyczne liczby, chociaż nie przedstawiają całego złożonego obrazu problemów alkoholowych w Ojczyźnie, to jednak potwierdzają potrzebę podjęcia natychmiastowych działań na rzecz otrzeźwienia polskiego społeczeństwa. Działania te powinny być odgórne i oddolne, inicjowane zarówno przez osoby piastujące wysokie urzędy, jak i zwykłych obywateli. Istotne jest między innymi szerzenie wiedzy, że nie ma bezpiecznej dawki alkoholu, nawet w odniesieniu do populacji ludzi zdrowych. Konieczne jest również propagowanie postaw abstynenckich – czasowych i stałych.

Trzeźwość sprawdzianem odpowiedzialności za rodziny, Kościół i Ojczyznę

Trzeźwość każdego Polaka to zadanie priorytetowe, od wyniku którego zależy przyszłość rodzin, przyszłość Kościoła i Ojczyzny. W tym wielkim i pięknym dziele każdy z nas ma ważną rolę do odegrania.

Jesteś małżonkiem, rodzicem, pamiętaj, że alkohol nie jest produktem koniecznym do życia, lecz niebezpieczną substancją, która może zniszczyć zdrowie, skrócić życie, rozbić małżeństwo, unieszczęśliwić ciebie i twoich bliskich. Zawsze przestrzegaj trzeźwości, najlepiej podejmując decyzję o dobrowolnej abstynencji. Uczyni to z miłości do Boga i tych, za których jesteś odpowiedzialny.

Jesteś dzieckiem, ze wszystkich sił pracuj nad swoim charakterem i zachowuj konieczną w twoim wieku abstynencję. Tylko w ten sposób będziesz mógł bezpiecznie rozwijać się, wzrastać „w mądrości i latach, w łasce u Boga i u ludzi” (por. Łk 2,25).

Jesteś młodym człowiekiem, czuwaj nieustannie, abyś nie utracił prawdziwej wolności, której jedynym źródłem jest Jezus Chrystus. Nie pozwól się uwieść „sprzedawcom iluzji”, nie pozwól, aby okradziono cię z tego, co w tobie najlepsze – „z energii, radości, marzeń, dając w zamian fałszywe złudzenia” (papież Franciszek). Nie niszczy swojego życia sięga-

jąc po alkohol! Ceń abstynencję, bo ona jest dowodem odwagi, mądrości i odpowiedzialności.

Jesteś starszą osobą, bądź dla innych przykładem życiowej mądrości, trzeźwości i prawdziwej radości życia. Bądź świadkiem, że wszelkie problemy życiowe można przeżywać nie sięgając po alkohol, ale jednocząc się ze Zbawicielem.

Jesteś osobą duchowną, bądź nie tylko świadkiem trzeźwego życia, ale także apostołem trzeźwości poprzez dar dobrowolnej abstynencji i gorliwą służbę we wspólnotach trzeźwościowych. „Bez kapłanów abstynentów nie będzie trzeźwej Polski” (bł. kard S. Wyszyński).

Jesteś katechetą, nauczycielem i wychowawcą, bądź autentycznym wzorem trzeźwego myślenia, mówienia i działania. Ukazuj młodym piękno trzeźwego życia i ucz ich odpowiedzialności za siebie i innych.

Jesteś osobą związaną z mediami, tworzącą kulturę, pracującą naukowo, daj odważne świadectwo, że trzeźwość jest fundamentem prawdy, piękna i dobra.

Jesteś osobą sprawującą władzę państwową czy samorządową, masz wpływ na tworzenie prawa i jego przestrzeganie, pamiętaj, że od twojej troski o trzeźwość narodu zależą losy naszej Ojczyzny. Zakaz reklamy alkoholu, która niszczy naród - zwłaszcza młode pokolenie, ograniczenie dostępności fizycznej alkoholu poprzez zmniejszenie liczby punktów sprzedaży i ustalenie jego właściwej ceny – to obowiązek moralny i patriotyczny władz państwowych i samorządowych.

Jesteś apostołem trzeźwości, dobrowolnym abstynentem, bądź wierny tej szczególnej misji. Pokazuj innym, jak piękne i radosne jest życie w prawdziwej wolności.

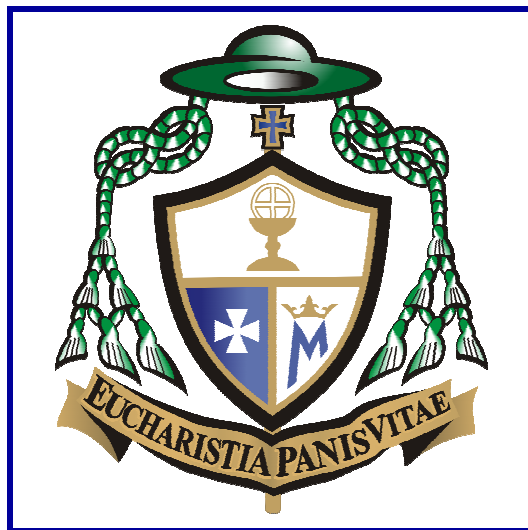
Dar sierpniowej abstynencji przynosi błogosławione owoce

Wszystkich wierzących Polaków i ludzi dobrej woli proszę o dobrowolną abstynencję w sierpniu. Będzie to świadectwo odpowiedzialności za siebie, za bliźnich i za Polskę. Świadectwo tak bardzo potrzebne, przynoszące wielorakie błogosławione owoce – powstania z nałogu, przemiany życia, systematycznej pracy nad swoim charakterem, prawdziwej wolności, której fundamentem jest trzeźwość.

Niech Maryja, Królowa Polski, wspiera tych wszystkich, którzy włączą się w tę ważną inicjatywę. Z serca wszystkim błogosławię!

Bp Tadeusz Bronakowski
Przewodniczący Zespołu KEP
ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych

Łomża, 8 maja 2025 r.



BISKUP
DIECEZJALNY

**SŁOWO BISKUPA MARIANA ROJKA DO BISKUPA KAMIENIECKO-
PODOLSKIEGO EDWARDA KAWY OFM CONV.**

Zamość, 7 sierpnia 2025 r.

Jego Ekscelencja
Biskup Edward Kawa OFM Conv.
Biskup Kamieniecko-Podolski

Ekscelencjo,

Radując się z faktu powołania przez Ojca Świętego Leona XIV Waszej Ekscelencji do posługi pasterskiej w Diecezji Kamieniecko-Podolskiej, składam serdeczne gratulacje.

Ogarniam Księdza Biskupa modlitwą i życzę Bożej radości, pokoju, błogosławieństwa oraz wielu natchnień Ducha Świętego w posłudze pod opieką Najświętszej Maryi Panny.

Dziękuję za zaproszenie na Uroczystą Mszę Świętą połączoną z Ingresem do Katedry Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Kamieńcu Podolskim.

Z przykrością informuję, że nie będę mógł przybyć, ponieważ w tym czasie mam już przyjęte obowiązki duszpasterskie.

Z braterskim pozdrowieniem w Chrystusie Panu

† Marian Rojek
BISKUP ZAMOJSKO-LUBACZOWSKI

**ZAPROSZENIE NA DOŻYŃKI DIECEZJALNE W KRASNOBRODZIE
NIEDZIELA, 14 WRZEŚNIA 2025 R.**

„Eucharystia, panis vitae” – „Eucharystia Chlebem życia” – w duchu biskupiego wezwania, jakie towarzyszy mojej duszpasterskiej posłudze w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej kieruję do wszystkich, a w sposób szczególny do osób związanych z pracą na roli, w ogrodach i sadach, serdeczne zaproszenie na diecezjalne święto plonów u Matki Bożej Jagodnej w Krasnobrodzkim Sanktuarium oraz na wspólne dziękczynienie Bogu i ludziom w niedzielę, 14 września 2025 r. Jako wierzący mamy świadomość tego, że chleb powszedni otrzymujemy dzięki Bożej hojności oraz pracy wielu zaangażowanych rolników.

Wspólne świętowanie rozpoczniemy Mszą św. i jednoczącą nas dziękczynną modlitwą, gdyż bez Bożego błogosławieństwa na nic wszelki nasz trud, a każda ludzka praca, jakiej nie towarzyszy Boska łaska przepadnie. Dziękujemy Bogu za plony, ponieważ zbiór zbóż już został zakończony i wszelkie dojrzałe kłosa zżęte, a w diecezji nie brakuje uprawnych pól oraz ludzi, co są związani z pracą na roli.

Wszystko ma swój czas, praca, rolniczy wysiłek, okres podsumowań i spotkania na wspólnych biesiadnych rozmowach. To, co urosło zostało zebrane i cieszy nasze serca: za to dziękujemy Bogu i wszystkim, dzięki, którym plony zostały zebrane, mówimy: „Bóg zapłać”. Wyras wdzięczności kierujemy także pod adresem wszelkich służb i organizacji, jakie wspierają rolników. Wdzięczność uczy nas dostrzegania Bożych darów oraz, że nie wszystko jest takie oczywiste.

Ci, którzy pracują na roli i z rolniczego trudu korzystają, wiedzą, że nie wszystko w życiu od nas zależy, ważne jest również ludzkie zaangażowanie, gdyż wobec wielu wyzwań czujemy się mali i mimo wysiłków nie potrafimy ich kształtować. Wszystko, co dzieje się jest w rękach Boga i z tą świadomością zapraszam każdego na wspólne dożynkowe dziękczynienie do Krasnobrodu. Przy krzyżu Chrystusa wyznamy wiarę, a podczas Eucharystii będziemy nie tylko dziękować, ale również i pokornie wołać o dalsze Boże błogosławieństwo.

Niech dożynkowe świętowanie otwiera nas na siebie, łączy we wspólnotę wiary, gdyż chleb, który powstał z wielu ziaren jest znakiem jedności. Dzielenie chleba podczas uroczystości dożynkowych jest zaproszeniem do wzajemnej wrażliwości na siebie nawzajem. Pamiętajmy o tych, którym codziennego chleba brakuje i oby każdy otrzymał go tyle ile go potrzebuje i daj nam Boże tę łaskę, aby ów pokarm był sprawiedliwie dzielony.

Proszę, aby wierni lokalnego Kościoła z szacunkiem odnosili się do ziemi, a rolnicy w dobry sposób ją uprawiali, tak by jej nie zniszczyć i nie zatruć, abyśmy następnym pokoleniom przekazali ów Boży dar bez wiel-

kich uszczerbków. Wraz z ludźmi rolniczego trudu będziemy na diecezjalnych dożynkach prosić Pana by przyjął wysiłek i pracę wszystkich osób oraz niech to będzie na Bożą chwałę i dla ludzkiego pożytku.

Wraz z Diecezjalnym Duszpasterzem Rolników Księdzem Józefem Bednarskim życzę wszystkim wdzięcznego serca i pięknego Święta Dziękczynienia!

† *Marian Rojek*

BISKUP ZAMOJSKO-LUBACZOWSKI

Zamość 20.08.2025 r.

DECYZJE PERSONALNE

13 sierpnia 2025 r.

Ks. Mariusz SZYKUŁA CPPS, skierowany do posługi w Domu Misyjnym pw. Ducha Świętego w Łabuńkach Pierwszych, otrzymał zgodę do głoszenia słowa Bożego i upoważnienie do spowiadania na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej

20 sierpnia 2025 r.

Ks. prałat dr Wiesław GALANT, dotychczasowy proboszcz Parafii pw. św. Michała Archanioła w Zamościu, z dniem 20 sierpnia 2025 r. odwołany z członka Kolegium Konsultorów Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej oraz wizytatora kurialnego, zaś z dniem 31 sierpnia 2025 r. odwołany z urzędu proboszcza Parafii pw. św. Michała Archanioła w Zamościu oraz funkcji wicedziekana Dekanatu Zamość i skierowany na urlop zdrowotny z zamieszkaniem w domu prywatnym w Garwolinie

Ks. dr Zygmunt JAGIEŁŁO, notariusz Kurii diecezjalnej w Zamościu, z dniem 1 września 2025 r. mianowany proboszczem Parafii pw. św. Michała Archanioła w Zamościu z zachowaniem dotychczasowych funkcji i urzędów w Kurii diecezjalnej w Zamościu

21 sierpnia 2025 r.

Ks. dr Piotr BRODZIAK, dyrektor Wydziału Nauki i Wychowania Katolickiego Kurii diecezjalnej w Zamościu, mianowany członkiem Kolegium Konsultorów Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej

28 sierpnia 2025 r.

Ks. mgr Jakub BUBILEK, odwołany z urzędu wikariusza Parafii pw. św. Józefa w Tomaszowie Lubelskim, otrzymał karę suspensy *a divinis*, która pociąga za sobą zakaz wykonywania wszelkich aktów władzy święceń oraz noszenia stroju duchownego

29 sierpnia 2025 r.

Ks. mgr lic. Mateusz JANUSZEWSKI, wikariusz parafii pw. św. Marii Magdaleny w Biłgoraju, mianowany Dyrektorem Zamojskiej Szkoły Ewangelizacji im. Błogosławionego Stanisława Kostki Starowieyskiego

Ks. dr Piotr SPYRA, dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego Kurii diecezjalnej w Zamościu, odwołany z funkcji Dyrektora Zamojskiej Szkoły Ewangelizacji im. Błogosławionego Stanisława Kostki Starowieyskiego

1 września 2025 r.

Ks. mgr lic. Mariusz PASTUSZAK, redaktor Niedzieli Zamojsko-Lubaczowskiej, odwołany z funkcji rezydenta przy Parafii pw. św. Wojciecha w Cieszanowie i skierowany na zamieszkanie w charakterze rezydenta przy Parafii pw. św. Józefa w Tomaszowie Lubelskim

3 września 2025 r.

Ks. mgr Michał EFNER, wikariusz parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Kosobudach odwołany z funkcji duszpasterza Liturgicznej Służby Ołtarza dla rejonu biłgorajskiego

Ks. mgr lic. Paweł GŁOWIK, wikariusz parafii pw. św. Jana Nepomucena i MB Szkaplerznej we Frampolu, odwołany z funkcji duszpasterza mężczyzn na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej

Ks. mgr lic. Mateusz KOPA, wikariusz parafii pw. św. Jana Pawła II w Biłgoraju, mianowany duszpasterzem Liturgicznej Służby Ołtarza dla rejonu biłgorajskiego na czteroletnią kadencję

Ks. mgr Marcin SERAFIN, wikariusz parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Starym Zamościu, mianowany duszpasterzem mężczyzn na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej

9 września 2025 r.

Ks. mgr Marek MAZUREK, proboszcz Parafii pw. św. Brata Alberta w Zamościu, mianowany wicedziekanem Dekanatu Zamość na pięcioletnią kadencję

Teresa BURAK, z Parafii pw. św. Jana Pawła II w Biłgoraju, mianowana Animatorem Diecezjalnej Wspólnoty Dzieła Intronizacji Najświętszego Serca Pana Jezusa Króla królów i Pana panów na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej

25 sierpnia 2025 r.

Ks. dr Grzegorz SZUBTARSKI, z dniem 1 października 2025 r. odwołany z urzędu wikariusza Parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Lipsku i skierowany na urlop zdrowotny z zamieszkaniem w domu rodzinnym

26 września 2025 r.

Ks. mgr Marek MAZUREK, proboszcz Parafii pw. św. Brata Alberta w Zamościu, odwołany z funkcji dyrektora Zamojsko-Lubaczowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę

Ks. mgr Karol STOLARCZYK, proboszcz Parafii pw. św. Stanisława Bpa w Teratynie, odwołany z funkcji Wicedyrektora Zamojsko-Lubaczowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę i mianowany Dyrektorem tejże Pielgrzymki

**HOMILIA PODCZAS SPOTKANIA MŁODYCH EXODUS
ZWIERZYNIEC – 19.08.2025 R.**

Rdz 28,10-22a; Mt 19,16-22

Niektórzy mówią, że sny i marzenia, które mamy to po prostu piana. Ten obraz sugeruje, że wyobrażenia, tęsknoty, nadzieje są ulotne, nietrwałe i pozbawione głębszego znaczenia. Mogą być postrzegane jako nierealne, mocno powiązane z moimi uczuciami i szybko znikające, podobnie jak piana. Czy to jest tylko jakieś odzwierciedlenie, wewnętrzna duchowa projekcja myśli, emocji i doświadczeń, które niekoniecznie ukazują rzeczywistość, ani nie niosą ze sobą głębszego przesłania.

Co rozumiesz przez swoje marzenia, sny, tęsknoty i nadzieje? Czy to jest dla mnie rzeczywiście tylko przelotne, chwilowe i warte tyle co piana na wodzie, która teraz jest i za moment znika, rozmywa się i nic z tego nie zostaje?

Ja tak nie uważam. Dla mnie moje marzenia, także wtedy, gdy pojawiają się jak sen to coś więcej niż przelotna, chwilowa piana. Gdy z roztropnością i z głębokim zaufaniem do Boga, który mnie stworzył, a więc cała moja sfera ducha, psychiki ma dla mnie istotne znaczenie, jeżeli więc poważnie traktuję owe senne tęsknoty, czy nawet moje sny na jawie, to mam wyraźne przekonanie o tym, że Bóg chce mi coś przez to powiedzieć. To we mnie spotykają się tęsknoty i potrzeby, ale także lęki, obawy, niepewność i nadzieje. To wszystko zawinięte jakby w obrazy, które maluje moja nieśmiertelna dusza.

W Piśmie św. spotykamy znane nam senne wyobrażenia w kluczowych miejscach ludzkiego życia, jako przestrzeń spotkania człowieka z Bogiem, lub też z Bożym orędziem, misją skierowaną do konkretnej osoby. Taka historia ukazana jest w Księdze Rodzaju o Jakubowym śnie i wciąż stykamy się z ową rzeczywistością zarówno na kartach Starego Testamentu, jak i w Nowym Testamencie.

Bóg spotyka się ze mną także w moich marzeniach, tęsknotach i snach. A co dokonuje się w życiu św. Józefa, Oblubieńca Maryi i ziemskiego ojca Jezusa. Jak Bóg doprowadza go poprzez płaszczyznę ludzkiego życia do istotnych decyzji, jak na tej drodze przychodzą do św. Józefa Boże natchnienia, wypowiedzi, sugestie, wskazania oraz rady.

A czy młodzieniec z Ewangelii, przyszedłby do Jezusa, gdyby nie chodziło za nim nękające go marzenie, jak sen, niedająca się odpędzić tęsknota o celu ludzkiego istnienia, jakim jest osiągnięcie życia wiecznego? Wydawać by się mogło, że po ludzku wszystko miał, niczego mu nie brakowało zarówno w zakresie doczesności, materialności, luksusu życia, ale także i w obszarze moralności.

Przecież żył cnotliwie, zgodnie z wolą Bożą określoną w przykazaniach. Kto z nas mógłby się dziś do niego porównać? Jednak czegoś mu brakowało, o czymś marzył, miał nienasyconą tęsknotę, ciągle mu się coś śniło. Za czym się rozglądał, czego pragnął i czego szukał? Po co wyszedł do Jezusa? Co chciał usłyszeć?

Biblia ma swoje powody do tego, aby nam przypomnieć o takich wymarzonych, wyśnionych spotkaniach Boga z człowiekiem i człowieka z Bogiem. Pan Bóg w najwłaściwszy sposób potrafi dotrzeć do człowieka, wykorzystując jego naturę, psychikę, duchowość i jakiś wewnętrzny niepokój szukania wiecznego szczęścia.

To pochodzi od Stwórcy i jest moją życiową perłą, skarbem znalezionym w roli mojej codzienności, osobistego powołania, moich życiowych obowiązków czy choćby obecne dzisiejsze Spotkanie Młodych w Zwierzyńcu. To zaproszenie abyś wyszedł ze swojej niewoli. Exodus, idź za Panem, wyrusz w drogę do obiecanej krainy Bożego błogosławieństwa. A tak, a propos, to po co tu jesteś, po coś tu przyjechał? Czego szukasz, o czym marzysz? Jakie masz tęsknoty, a może chcesz zrealizować jakiś swój sen, upewnić się, sprawdzić. Szukasz odpowiedzi, chciałbyś o coś dla ciebie niezwykle ważnego zapytać Pana Jezusa? Znasz przyczyny twojej obecności z nami?

W Księdze Rodzaju ukazany sen Jakuba, to jeden z najbardziej znanych obrazów Starego Testamentu, często przedstawiany i opisywany w sztuce oraz w literaturze. Wyobrażeniowo ubarwiony i mocno przemawiający, gdzie marzeniem Jakuba jest drabina sięgająca do samego nieba.

Oto nawet najdziwniejsze lub najsmutniejsze sny zawierają nasze wewnętrzne życzenia, oczekiwania, tęsknoty, także jakieś nadzieje ukryte pod mylącymi obrazami, które bywa, że nas przedziwnie niepokoją. Niekiedy są to pragnienia tak w nas zamknięte, schowane, że pojawiają się jedynie w ukrytej formie w moich snach. A więc o czym teraz tak rzeczywiście śni Jakub? Jakie życzenia ujawnia jego sen i co za przesłanie ukrywa się w tym biblijnym obrazie?

O czym ja marzę, które tęsknoty ukrywam w sobie albo odkrywam i następnie przedstawiam je Bogu na modlitwie, na adoracji, podczas tego ważnego dialogu, takiej rozmowy z Jezusem jaką prowadził ewangeliczny młodzieniec. Mam odwagę o to Jezusa pytać, z Nim dyskutować i jak zwykle kończy się nasz dialog: umocnieniem, rozczarowaniem, pretensjami, buntem, a może wdzięcznością i radosnym dziękczynieniem, które wzmacniają moją nadzieję?

Sen należy jedynie do tej osoby, która go śni. Chyba, że otrzymuje w nim od Boga polecenie dla drugich, do działania czy do przekazania pozostałym jego treści. Nikt inny nie może ci nakazać, że masz, to tak, czy inaczej rozumieć. To nie jest takie proste, by bez wysiłku rozeznaczyć Bożą wolę, jaką otrzymuję, lub czego ode mnie oczekuje? Temu będzie

wciąż towarzyszyła jakaś przedziwna niepewność domagająca się głębszej ufności do Boga.

Sen Jakuba był do niego skierowany i to on najlepiej zrozumiał czego dotyczył. Charakterystyczne jest to, że miejsce w jakim spotyka on Boga, jest niedostępne dla innych. To przestrzeń jego duszy, ale fakt takiego doświadczenia może się dokonać wszędzie.

Jakie to cudowne, podobnie jak sny i marzenia, nie masz na nich bezpośredniego wpływu. One zgodnie z wolą Bożą same się pojawiają i wybierają dogodny dla siebie czas oraz życiowe ludzkie sytuacje, nawet wcale się ciebie o to nie pytając. Dlaczego więc Bóg nie mógłby do ciebie przemówić dziś, tutaj w bezpośrednim eucharystycznym spotkaniu, w adoracji i osobistej modlitewnej zadumie, przez osoby które cię zagałdają, przez świadectwa jakie usłyszysz, ogólnie przez wszystko co się tutaj na Exodusie będzie dokonywać. To się wszystko dzieje w tobie, w twoim sercu, w obecności Boga, który nas zaskakuje. To realizuje się poza wiedzą i jakąś oceną innych ludzi. Pozwól sobie z Bogiem na marzenia, nie bój się zaryzykować szaleńczej młodości swego życia oraz miłości.

Otóż sny i tęsknoty za jakimi kryją się moje nadzieje nie są dostępne w każdej chwili, kiedy tylko zechcę. Nie możesz ich planować, ani im zapobiegać. One są po prostu poza twoją decyzją, a dla mnie to też coś, co odnosi się do Boga. To nie ja ustawiam sobie w moim życiu Boga tak jak chcę, na sposób mojej dostępności i według moich planów, zamierzeń czy oczekiwań.

A jednocześnie On, jest mi tak bliski, jak moje osobiste marzenia, tęsknoty, a bliskość Chrystusa w Jego obecności i działaniu dotyczy mnie, jakże to głęboko wchodzi w moją duszę. W to wszystko co ma związek ze mną i związane jest z moimi tęsknotami. Powiedz jakie są twoje wewnętrzne życzenia, pragnienia, oczekiwania, takie masz sny i marzenia. Czego się lękasz i obawiasz?

Jaki obraz tworzy się przed tobą w duchowym spotkaniu z Bogiem. Co ci ma w tym pomóc, modlitwa, rozważane teksty, eucharystyczne dziękczynienie, zamyślenie przed Panem w tabernakulum, rozmowa z innymi, wspólny śpiew, koncerty, ruch, przyjemność bycia we wspólnocie, siła świadectwa tych, co mówią o swoim przeżywaniu Boga?

Być może sen Jakuba dotyka mojej duszy, ponieważ jego życzenia i lęki są nam znane jako nasze własne, gdyż miejsce spotkania Jakuba z Bogiem w jakim On jest dla niego obecny, to taki Boży dom, czas i przestrzeń przez Niego wybrana, w której On dla mnie jest tutaj i teraz.

Przywołajmy historię Jakuba, który ucieka. Zdradził swojego brata Ezawa. Nie pierwszy raz. W zasadzie nieustannie walczył o to, by być pierwszym, a nie drugim. Chciał być pierwszy, od samego początku. Jakubowy chwyt brata za piętę, gdyż chciał go wyprzedzić przy narodzi-

nach, a jednak był drugi. To on wykrada podstępem błogosławieństwo od swego ojca na niekorzyść brata. Bardzo chce być kimś, kim nie jest.

To wszystko gdzieś w nim siedziało, motywowało do działania. Z pewnością nieustannie myślał o tym, że musi być kimś pośród innych: dostrzeżony i zauważony. A teraz śni, że Bóg go widzi z owej drabiny łączącej niebo z ziemią. Bóg widzi Jakuba w jego ucieczce.

Jeśli nie jestem takim oszustem jak Jakub, to przecież czasami ów motyw uciezki, schowania się, jest moim życiowym tematem. Walczę o siebie, a jednak czuję, że nikt tego nie widzi, nikogo nie obchodzi, nawet mojej mamy czy taty albo przyjaciela. Mam świadomość tego, że to co robię, jakoś mi nie wystarcza. Więc przyszedłem tutaj do Jezusa, aby Go zapytać. Może ciekawie patrzę na innych, czy ci z lewej albo z prawej, przede mną lub z tyłu mają podobne problemy do moich. Trapią ich też takie sny, marzenia i tęsknoty. Okazuje się, że nie jestem sam z moimi problemami.

Jakub marzy o ziemi obiecanej, czyż ów sen nie pokazuje jego pragnienia, aby wreszcie przyszedł dzień w jakim nie będzie musiał uciekać przed bratem, by nie musiał się chować przed swoimi sztuczkami i kłamstwami. Marzenie: znaleźć miejsce, do którego należysz, które jest twoje, gdzie nie będziesz kwestionowany przez innych i przez własne „pragnienie bycia kimś więcej”. Gdzie cię nic nie będzie zmuszało do tego byś był taki albo inny, ale to wciąż nie jesteś ty, to nie twój dom.

Śni o swojej rodzinie, o obiecany potomstwie i następnym pokoleniach, o tym by mieć w przyszłości bezpieczeństwo swego rodzinnego gniazda, tworzyć dobre, silne stabilne więzi i relacje. Czuć się odpowiedzialnym za innych, ale także przez nich kochanym, wspieranym w trudnych czasach?

Oto ten, który ucieka przed oczami wszystkich dowiaduje się tego, o czym tylko śmie marzyć: Bóg wychodzi mu na spotkanie. I obiecuje mu błogosławieństwo, życie w obfitości. Zapewnia go o swojej bliskości, ochronie oraz, że będzie miał swoją Ojczyznę i swój dom. A jak jest ze mną?

Oto Bóg jest tutaj, nie wiedziałem o tym, tak mówi Jakub, gdy jego sen pokazuje mu, czego naprawdę chce i tęskni. Ma świadomość tego, że Bóg wie i przyjmuje go z jego tęsknotami, życzeniami i obawami. Jakub się budzi ze snu i nadal czuje miejsce, w jakim poznał Boga. Drabina z aniołami zniknęła. Wszystko jest takie, jakie było.

Jednak Jakub już nie jest ten sam jakim był, jest on pokrzepiony i ja mam część tego pocieszenia. Nawet gdy nie śniłem marzeniem i oczekiwaniem Jakuba. Co to miałyby być za miejsce w którym mógłbym spotkać Boga? Jaką tęsknotę niesie twoja dusza, którą chciałbyś bardzo przedstawić Bogu?

A jakbyś zapytał innych, co by ci powiedzieli? Jakie to zadziwiające, że my tak często jesteśmy podobni do siebie, ale nigdy jednakowi. Czy to

miejsce jest dla ciebie spokojne i uspokajające? Możesz cieszyć się pięknem? Czy to otoczenie i osoby są dla ciebie właściwi?

Wiesz o tym, że tu czujesz się kimś wyjątkowym, przeżywasz wewnętrzny pokój, nie jesteś sam. Masz dużo czasu. Gdy pójdziesz na adorację do kaplicy Bożego domu to doświadczysz Boga, który tęskni za tobą.

Wszystko to nie jest tak daleko od niebiańskiej drabiny. Bóg jest nam bliższy od naszej tęsknoty i strachu. On przychodzi do nas z pociechą. W aktywnej miłości na rzecz bliźnich, z prawdziwą radością oraz pojednaniem? Może także i dla kogoś w jakimś gniewie na siebie, że się wcześniej do prawdy o sobie nie przyznał.

Jakub idzie dalej, a kamień pozostaje jako znak, pomoc przypominająca szczególne spotkanie. Niech dla ciebie ten Exodus będzie pomocą, miejscem w którym odkryjesz swoją tęsknotę i pragnienie doświadczenia pociechy oraz miłości Boga. Niech to doświadczenie Boga dotknie was przez ludzi i przez tę wspólnotę Spotkania Młodych Exodus tu w Zwierzyńcu. Amen.

**HOMILIA PODCZAS 10-LECIA KOŚCIOŁA
W WYWŁOCZCE, PARAFIA TOPÓLCZA – 30.08.2025 R.**

Lk 15,1-3.11-32

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia. Drodzy parafianie i młodzi bierzmowani zgromadzeni na 10 rocznicy poświęcenia świątyni w Wywłoczce, na wspólnej modlitwie i Eucharystii.

Drogi księżu proboszczu, wszyscy kapłani bądźcie pozdrowieni, ci którzy w jakikolwiek sposób przyczyniali się przez tę dekadę i teraz zabiegają o piękno tego kościoła, byśmy mogli się modlić przed obliczem Trójjedynego Boga oraz pod wejrzeniem Maryi, aniołów, błogosławionych i świętych tu i czczonych.

Okazuje się, że w Ojczyźnie pojawia się coraz więcej młodych ludzi, którzy mają poważne kłopoty z czytaniem polskiego tekstu. Niemalże wszędzie zaczyna przeważać obrazowy przekaz treści, co negatywnie odbija się na rozumieniu wypowiedzianych słów i na ich poprawnym graficznym zapisie a co za tym idzie także na głośnym czytaniu w sposób zrozumiały, spokojny, piękny i z właściwym polskim akcentem. Wydaje się, że odpowiedzialne władze zamiast skreślać tradycyjne polskie lektury obowiązkowe dla uczniów w szkołach, powinny podjąć działania na

rzecz ponownej alfabetyzacji dzieci i młodzieży, uczenia poprawnego pisania i czytania oraz rozumienia tego co się wypowiada.

Ukrytą informacją do jakiej nikt medialnie nie chce się przyznać jest fakt zaskakującej ilości osób, funkcjonujących analfabetów, dorosłych mężczyzn i kobiet, którzy wprawdzie znają poszczególne litery, ale nie potrafią ich spójnie czytać oraz pisać bez ortograficznych błędów. To są fakty, a z nimi się nie dyskutuje, co najwyżej chowa się to pod dywan i ukrywa, udając, że nie ma problemu.

Ten obraz spróbujmy przenieść na inną płaszczyznę, obejmującą religijną rzeczywistość naszego życia. Tym bardziej, gdy z grupą młodych tutejszych parafian, wołamy o Ducha Świętego i Jego siedmiorakie dary: mądrość, rozum, męstwo, radę, umiejętność, pobożność i Bożą bojaźń dla kandydatów do sakramentu bierzmowania.

Wszystkich tu obecnych, zapytam, jak jest z twoją wiarą? Czy nie zdarza się czasem tak, że znamy poszczególne litery wiary, przyzwyczajeni jesteśmy tylko do pewnych sposobów modlitwy, mamy swoje małe religijne rytuały, podtrzymujemy indywidualne zwyczaje, walczymy w życiu osobistym i rodzinnym o tradycje oraz o właściwy nasz wizerunek w oczach sąsiadów i osób krytycznych w parafii.

Niby to wszystko mam i znam, ale trudno mi do końca zrozumieć treść tego o co się modłę, co wypowiadam w liturgii. Jak wiara, słowa, czynione podczas Mszy św. znaki, gesty, liturgiczne zachowania, łączą się z moim codziennym życiem i co tak naprawdę to wszystko dla mnie znaczy. Wydaje się, że znam poszczególne litery religijnego alfabetu, które powtarzam każdej niedzieli w mojej świątyni, ale nie potrafię tych słów w całości właściwie odczytać, a jeszcze trudniej bym rozumiał to co się tutaj dokonuje. Jakie sprawy się tu dzieją?

Od 10 lat funkcjonującej pośród was świątyni, zawsze, kiedy przekraczasz jej próg, do niej wchodzisz. Krzyż – to pierwszy znak jaki czynisz, pierwsza najważniejsza litera alfabetu duchowości i pobożności. Tyle razy czyniony podczas modlitwy i w każdej liturgii, to podstawowy symbol wiary. Bez którego nic nie pojmę i choć wszyscy go znają, to ilu go ze zrozumieniem czyni, a są też tacy którym on przeszkadza. Czy umiem ten znak wiary właściwie odczytać i pojąć jego znaczenie dla każdej życiowej sytuacji?

Ilu krzyż nosi właściwie jako ozdobę, bez oznak wiary i czci, a ilu się go wstydy, a nawet zřęcznie ukrywa. Ilu przechodząc obok kościelnego misyjnego krzyża, omijając ten przydrożny znak, spojrz na niego i z szacunkiem uchyli swego nakrycia głowy oraz się przeżegna? Jednak są też i ci, którzy krzyż całują z wiarą i to nie tylko we Wielki Piątek. To przecież wy, mieszkańcy parafii z daleka patrzycie na ten znak widoczny na waszym kościele i na niego spoglądacie wewnątrz świątyni.

W gruncie rzeczy krzyż za czasów Jezusa był symbolem hańby. Obywateli rzymskich nie wolno było krzyżować. Jakież ból musiała

odczuwać Matka naszego Pana, widząc przybitego do krzyża swojego Syna, stojąc na Golgocie.

Od czasu od czasu słyszymy o bardzo przykrych sytuacjach w polskim narodzie od ponad tysiąca lat chrześcijańskim. Oto osoby dla których krzyż Chrystusa stał się jakimś utrapieniem w nowym miejscu ich życia albo w odmiennych dla nich okolicznościach w jakich się teraz znaleźli, pozbywają się go z mieszkania i w niezrozumiały dla mnie sposób niszczą go, okaleczają, wyładowując na nim własną nienawiść do Boga. Nie znamy ich motywów, ale widzimy rezultat: ukrzyżowany Chrystus, bez ramion, bez stóp, wisi na połamanym krzyżu leżącym na wysypisku osiedlowych śmieci. Jakby ktoś chciał umierającemu za nas Jezusowi odebrać oddech w piersiach i złamać kark. Nie wiem, dlaczego, ale ta symbolika boleśnie wiele nam mówi, jeżeli umiemy ten religijny alfabet czytać.

Dla ludzi przyznających się do katolickiej wiary i ponoszących na co dzień trudne konsekwencje owego wyznania, dla nas, którzy wierzymy w zmartwychwstanie Chrystusa i nasze powstanie do wiecznego życia, krzyż to niewiarygodny znak pocieszenia. To umocnienie dla tych, co za wiarę doświadczyli niesprawiedliwości, zostali pobici lub doświadczyli przemocy. To pokrzepienie dla tych, którzy, mówiąc obrazowo, nie mają już rąk, ponieważ są chorzy i w swej niesprawności nie mogą pracować, nawet trudno im zadbać o samego siebie.

To także zachęta dla nas, byśmy byli ową ręką Jezusa. Na połamanym krzyżu nie ma On rąk, tylko pozostały Mu nasze, aby pomagać innym. Ten 10-letni kościół gromadzący w sobie ludzi katolickiej wiary, zna nie tylko złożone i modlące się ręce, ale także dłonie jakie podejmują dzieła miłosierdzia i przebaczenia, pomagając potrzebującym. Niech wasza wiara, to nie będzie, tylko pustym słowem złożonym z kilku liter alfabetu. Credo wypowiedziane na naszych ustach i znak krzyża niech stają się konkretnym czynem Jezusowej miłości.

Dla wielu mieszkańców krzyż był prawdziwą księgą ich życia i mocze o tym zaświadczyć. W świątyni, za którą dziś Bogu i ludziom dziękujemy, zawsze patrzycie na Ukrzyżowanego i uświadamiacie sobie te niesprawiedliwości i zniewagi, jakie Jezus za nas znosił. Wziął na siebie nasze grzechy i porażki, jednak wpatrując się w Chrystusa, który na mnie z wysokości krzyża spogląda i błogosławi, wiem, że Jego miłość jest silniejsza i przewycięża każdy ból, nawet śmierć.

Zbawiciel rozciągnięty na swych ramionach jest tu po to, aby Chrystusa czcić i wskazuje, że ta świątynia, to dom Jezusowego krzyża. Często pod wizerunkiem krzyża widać postać Matki Bożej Bolesnej.

Ta świątynia, to nie tylko Dom Krzyża z cierpiącą pod nim Maryją, ale to również Dom Miłosierdzia. Może to zaskakujące, ale każdy, kto wejdzie do niej, od razu zauważy konfesjonał. On z obecnością w nich kapłana stanowi dla nas słabych i grzesznych, zaproszenie od Boga

kochającego ludzi, do pojednania, do przebaczenia, do zaczerpnięcia z nieprzebranego źródła Chrystusowej miłości.

Evangelia ukazuje nam dom miłosiernego Ojca, który w całym swoim szerokim znaczeniu, odnosi się również do nas. To dom, który cierpi z powodu straty, gdy tę wspólnotę Pana opuszcza marnotrawny syn i idzie gdzie indziej szukać szczęścia. I to na was, którzy w tym Bożym domu pozostajecie, mimo wszystko, na dziś i na przyszłość, spada troska o tę świątynię i o wspólnotę wiary.

A potem ktoś znowu przychodzi ze swych bezdroży na jakich laził bez Boga, szukał szczęścia po ludzku, po długim czasie, po tym wszystkim, co mu się w życiu wydarzyło. „Ojciec ujrzał go z daleka, jak nadchodzi” (Łk 15, 20). Kościół nie jest zamkniętą twierdzą, jedynie dla wybranych, dla wiernych synów, lecz gościnną przestrzenią zapraszającą do środka każdego człowieka, także złego oraz negatywnie nastawionego do Boga, do wspólnoty wierzących.

Wiele obrazów w katolickich świątyniach i nie tylko, ale także w muzeach katolickich i świeckich, na wystawach, a także w naszych domach, przedstawia miłosiernego ojca, który z daleka dostrzega powracającego syna i podchodzi do niego z wyciągniętymi ramionami. To jest Dom Miłosierdzia: kościół, który widzi tych, co szukają otwartych ramion, którzy wracają do domu gotowi zacząć od nowa. I to jest również wyzwanie dla wspólnoty parafialnej tu w Wywłoczce. Bądźcie domem miłosierdzia, z wrażliwym sercem, uważnymi oczyma i otwartymi ramionami.

A nie wiemy jaka czeka nas przyszłość, gdy chodzi o liczebność wiernego ludu, o tych co są zaangażowani w życie religijne. Wciąż nas ubywa, topnieją dotychczas wystarczające kapłańskie szeregi, z zaniepokojeniem pytamy się z proboszczem: jak utrzymać tę świątynię i to wszystko co do funkcjonowania parafii jest potrzebne?

Jak dokładnie rozejrzemy się po tej świątyni, to ujrzemy ukryte tajemnice różańcowej modlitwy: życie Jezusa od narodzin do uczczenia Jego Matki w niebie. Dostrzegamy obecne dla nas wszystkich w obrazach, figurach, feretronach i sztandarach, odniesienia do Starego Testamentu i proroków, do Chrystusa i Jego dzieła odkupienia. Liczni święci oraz błogosławieni będący wzorem do naśladowania w wierze i których możemy prosić o pomoc i wstawiennictwo. Zobaczcie także anioły, służebne niebieskie istoty, posługujące między niebem a ziemią, którym zależy na naszym zbawieniu.

Ceńmy sobie świętych, których obrazy a może i relikwie macie w swoim kościele, gdyż przypominają nam o gorzkim losie męczenników, co wytrwali w wierze, choć byli wyśmiewani i prześladowani. Nie zapominajmy również o polskich współwyznawcach, gdyż okazuje się, że żyjemy ze świętymi z naszego codziennego sąsiedztwa. Oni są dla nas przypomnieniem i radością, tęsknotą za wiecznym szczęściem.

Jednak najważniejszy w tej świątyni, jest eucharystyczny ołtarz, na którym sprawujemy Mszę św., gdzie Duch Święty przez posługę kapłana czyni obecnym dla nas Ciało i Krew Jezusa Chrystusa i jesteśmy karmieni na doczesność i wieczność Chlebem z nieba, Ciałem Pana. Pokarmem, bez którego nie ma dla nas przyszłości. Piękne tabernakulum oraz monstrancja do eucharystycznej adoracji i modlitwy, to wszystko obecne w świątyni, przypomina nam, że wiara jest prosta, zwyczajna, codzienna, dla każdego możliwa.

Jako wspólnota Kościoła jesteśmy powołani do dzielenia się Chrystusem i dawania świadectwa naszej wiary wobec innych. Nie tylko podziwiamy tę świątynię z jej urokiem, ale pozwólmy, aby ona mówiła do nas i do tych, którzy jej jeszcze nie znają. Zbawiciel chce się posłużyć tobą, byś o Nim mówił innym, pragnie odwołać się do twojej umiejętności czytania we wierze i zdolności mówienia o niej: słowem i czynem – twoim dzieciom, współmałżonkowi, rodzinie, przyjaciołom, sąsiadom.

Dziękujemy za 10 lat tego kościoła: domu krzyża, miłosierdzia, Ewangelii i Eucharystii. To zachęta do tego byśmy we wierze nigdy się nie poddawali, gdyż Bóg jest z nami, a my jesteśmy z Nim. Staje się to dla nas szczególnie oczywiste podczas każdej sprawowanej Eucharystii, kiedy składamy Bogu Ojcu nasze skromne ofiary, a Duch Święty przemienia chleb i wino w Chrystusowe Ciało i Krew, a wraz z nimi także i nas. W ten sposób w tym Bożym Domu umacniamy się w naszym życiu, powierzając się Maryi, jako naszej Matce na drogę do nieba. Amen.

**HOMILIA W ŚWIĘTO NARODZENIA NMP
(ODPUST – BIERZMOWANIE – 600-LECIE PARAFII)
CHODYWAŃCE – 06.09.2025**

Iz 42,1-3; Rz 8,28-30; Mt 1,1-16.18-23

Co przeważnie robi się na urodzinowym przyjęciu, tym bardziej gdy jest to okrągła rocznica? Dziś dokładnie możemy o tym powiedzieć, podczas jubileuszu 600-lecia powstania parafii, powołanej do istnienia przez chełmskiego biskupa Jana Biskupca, rzymskokatolickiej wspólnoty mającej 600 lat i 10 dni.

Oprawa świętowania wyjątkowej uroczystości nabiera szczególnego wymiaru, gdy łączymy radość z tradycyjnym parafialnym odpustem MB Siewnej, a także z trzynastoma młodymi osobami pragnącymi przyjąć sakrament bierzmowania. Wraz ze społecznością miejscowych rolników, ogrodników, pracowników na roli, hodowców i trudzących się pracą przy warzywach, dziękujemy Dobremu Bogu w dożynkowym Alleluja za tego-

roczne zbiory, przyniesiony chleb, wieńce i plony wszelkiego rolniczego wysiłku. Niech Bóg będzie za wszystko uwielbiony.

Niekiedy zdarza się, że podczas świętowania jubileuszy bywa prezentowany jakiś amatorski film, złożony z wielu zdjęć obejmujących cały zakres życia osoby świętującej swe urodziny. Często są to unikatowe fotografie oraz ujęcia odnalezione gdzieś w zbiorach najbliższej rodziny, z kręgu przyjaciół i znajomych człowieka.

Podczas dzisiejszego święta Chrystusowy Kościół robi podobnie, przerzuca poszczególne karty rodzinnego albumu. Pokazuje, kto tak naprawdę należy do wspólnoty w której obchodzone są wyjątkowe urodziny. Oto podczas obecnej Eucharystii czytane jest drzewo genealogiczne Jezusa Chrystusa w którym Maryja odgrywa istotną rolę. Owa genealogia nie pozwala swobodnie przerzucać kartek w rodzinnym albumie Matki Bożej i Jej rodziny, lecz już w swym skromnym tekście ukazuje o co chodzi oraz co jest ważne, gdy mówimy o Maryi i oddajemy Jej cześć.

Najważniejszą i centralną osobą jest Ten, którego dała światu, Jezus Chrystus. Dlatego też Maryja należy do sporej liczby kobiet i mężczyzn wymienionych w tekście Mateuszowej Ewangelii.

Niewątpliwie u każdego z nas robi wrażenie opasy album tutejszych osób, wydarzeń kościelnych, historycznych, ojczyźnianych. Całe rody i rodowody, jak też i zwyczajne rodziny, poszczególni wierni, którzy tutaj przez ostatnie sześć wieków modlili się, uświęcali, troszczyli o codzienne sprawy, nie wyrzekając się nawet wobec trudności oraz groźby śmierci swej katolickiej wiary oraz przywiązania do Chrystusa i Maryi, a także do tej polskiej ojcowizny, kochając ziemię jako swoją matkę, żywicielkę całych pokoleń.

Tamtejsze granice parafii były bardzo rozległe: Uhnów, Dyniska, Machnów, a do końca XVI wieku także Tomaszów Lubelski wraz z Suścem. Tu w XIX wieku funkcjonował szpital dla ubogich znany potem jako schronienie dla starców zaś, 32 lata do 1983 r. pracowały Siostry Felicjanki prowadząc przedszkole. A gdy chodzi o osoby, których nazwiska można by znaleźć na kartach parafialnego albumu, to niewątpliwie trzeba przywołać cofając się do początków w XV wieku takie postacie, jak: król Władysław Jagiełło, Stanisław Małdrzyk dziedzic Przeorska i Chodywaniec oraz jego syn Andrzej.

Wspólnota parafialna przeżywała ciężkie okresy w swoich dziejach i to nie tylko w II połowie XIX wieku, ale podczas I oraz II wojny światowej, a także w czasie powojennym. Wielu tutejszych parafian zesłano na Syberię wraz z proboszczem Chodywaniec ks. Cyprianem Garlickim. Wasi przodkowie doznawali tu aresztowań, wywózek do obozów, wysiedleń i tak w r. 1943 w Dachau zginął wasz proboszcz, ks. Edward Gajewski, a w kwietniu 1944 r. bandy UPA zamordowały ks. Jakuba Jachulę wraz z innymi parafianami.

Przy parafialnym jubileuszu i maryjnym odpuszczeniu przejrzymy, przekartkujemy powoli i dokładnie nasz własny rodzinny album lub opowiedzmy najbliższemu, choćby tym młodym kandydatom do sakramentu chrześcijańskiej dojrzałości, w szczegółach jak to wszystko faktycznie się odbywało oraz kto należy do tej historii osób splecionych razem i połączonych więzami krwi a także wspólnego od przodków pochodzenia. Może się także zdarzyć, iż określone strony owego albumu szybciej przetrucamy, bez oglądania i zatrzymywania się na tym, co one zwierają.

Nie wszystko będziemy chcieli określić i opowiedzieć co tworzy historię mojej rodziny, jakie osoby do niej należą, gdyż są wydarzenia i fakty jakie zawstydzają czy obciążają jej dobre imię. Chciałoby się to po prostu zataić, ponieważ psuje to pozytywny obraz mego rodu i nie pasuje do szanowanego obrazu własnej rodziny. Myślę, że w sześciowiekowej historii parafii, znalazłyby się też zawstydzające karty, zdarzenia, osoby, do których nie chcemy wracać, a nawet ich przywoływać.

Genealogia Chrystusa jest całkowicie odmienna od zasad na które zwracamy uwagę. Oto pojawiają się ludzie, którzy w ogóle nie należą do ludu Izraela, a w oczach Żydów są poganami. A mimo to, są w spisie wyliczeni, aby od samego początku było to klarowne i jasne, gdyż punktem centralnym do którego wszystko zdąża jest Zbawiciel wszystkich ludzi, Żydów i pogan – Boży Syn Jezus.

Gdyby podobne osoby z rodzinnej historii każdego z nas zostały wymienione to byśmy się publicznie wstydzieli, że należą do naszej rodziny. Cudzołożnicy i konkubiny, a nawet prostytutki wchodziły do genealogicznego drzewa Pana Jezusa. On się ich nie wstydzi. A Anioł Pański poleca św. Józefowi nadać imię temu, który „Zbawi swój lud od jego grzechów” (Mt 1,21).

To wszystko Kościół rozgłasza w dzień urodzin Bożej Matki i mówi nam o tym, że Jezus Jej Syn, Zbawiciel wszystkich, w naszym ciele wpisując się w ciągłość ludzkiej genealogii należy do nas i do ludzkiej rodziny. Tak jak nie da się zaprzeczyć, że w obraz genealogicznego drzewa nas samych, wchodziły osoby które chcielibyśmy ukryć czy też o nich zapomnieć.

W katalogu przywołanym przez św. Mateusza wymieniane są poszczególne imiona. Każda osoba ma swoją własną historię i nie pozostaje postacią bezimienną i anonimową. Wszyscy mają swoją własną twarz, tak jak i my. Z zachowaniem ludzkiej godności i osobistej odrębności jesteśmy postrzegani w bardzo osobistej historii życia przez Tego, który jest naszym Zbawicielem i Odkupicielem.

Podobnie dzieje się w odniesieniu do wspólnot w jakich żyjemy, począwszy od rodziny, przez społeczność parafii, wioski czy ojczyzny. Nabywają one indywidualne oblicze, tworzą historię w której zawiera się także mój osobisty udział. Fundamentem wspólnoty powinien być sam Jezus Chrystus o czym przypomina św. Paweł: „Bóg z tymi, którzy Go

miłują, współdziała we wszystkim dla ich dobra, z tymi, którzy są powołani według Jego zamiaru” (Rz 8,28). Trwałym fundamentem każdego z nas i naszych wspólnot pozostaje Chrystus, mimo tego, że my sami się między sobą różnimy, czy też brak jedności pojawia się we wspólnotach naszego życia.

Oto młodzi wsparci przez świadków bierzmowania, wraz ze swymi rodzicami, rodzicami chrzestnymi, krewnymi, nauczycielami i wychowawcami, proboszczem i katechetami, wołają do Ducha Świętego o dary mądrości, rozumu, rady, męstwa, umiejętności, pobożności i Bożej bojaźni. Realizując tu swoje życie i powołanie będą zapisywać następne karty historii tej parafii i społeczności Chodywaniec, na kolejne dziesięciolecia. Niech ich codzienne życie i talenty jakie posiadają ubogacą społeczność i katolicką wspólnotę.

To, co nas łączy jest silniejsze. Spaja nas siła wiary, moc Zbawiciela. Co dzieje podczas urodzinowego przyjęcia? Po przejrzeniu albumu rodzinnego lub po zakończeniu filmu, ludzie lubią ze sobą rozmawiać: jak to było wtedy? Okazuje się w osobistym doświadczeniu, że pomimo pewnych przeżytych cierpień wiele rzeczy, a może nawet zdecydowana ich większość, we własnym odbiorze potoczyło się na lepsze. Po prostu mamy świadomość tego jako ludzie wiary, iż nasze życie i osobista historia każdego jest wpisana w Bożą Opatrzność.

Ewangelia genealogii Jezusa wyznaje, że On mimo wszystko prowadzi. Jego Opatrzność spaja w jedno dzieło, w genealogię parafii, wątki ogólnej historii, pasemka indywidualnego istnienia każdego człowieka, a więc i mnie, oraz faktów jakie przeżywa wspólnota.

Bóg potrafi nas zaskoczyć i to bardzo. Nieraz wyznajemy: „Nie obrażałem sobie, że to się tak potoczy. Nigdy bym nie pomyślał, że to się skończy w taki czy inny sposób”. Można też zauważyć, że tekst św. Mateusza, mówi również o zaskoczeniu samego Boga.

Gdy słuchamy rodowodu Jezusa, to zawsze chodzi o mężczyzn, a tylko kilka razy pojawia się stwierdzenie: „a matką była”. Ten ciąg się urywa: „Jakub był ojcem Józefa, męża Marii, z której narodził się Jezus, zwany Chrystusem (Mt 1,16). Kiedy Bóg działa, może to być bardzo zaskakujące. Oto niespodzianka Boga dla Maryi i Józefa, kiedy On wkacza całkowicie w historię i staje się jednym z nas.

Bóg działa w zupełnie inny, cudowny sposób, a podkreślona zostaje Jego łaska i mądrość. To są narodziny Jezusa z Maryi Dziewicy. Ileż to razy w moim religijnym życiu Bóg działa zupełnie nieoczekiwanie. Ja tego nie planuję, może nawet do końca sobie tego nie uświadamiam i jakoś za tym nie podążam. Przecież Bóg ma swoje drogi i może nawet potrafilibyśmy z rodzinnej kroniki, z dziejów tej parafii i waszej miejscowości przytoczyć wydarzenia niespodziewane i jakoś niepojmowalne, jak to się stało, ale było faktem.

Pozwólmy się Bogu zaskakiwać i On, Pan niespodzianek, prowadzi nas przez naszą historię. Zaskakuje nas choćby tym, że do swego genealogicznego rodzinnego drzewa włącza grzeszników. Zawsze będzie dziwiło to, iż Dziewica Maryja rodzi Dziecię Jezus.

Zaskakuje też tym, że zmienia nasze plany życiowe i nadal wszystko prowadzi dla dobra tych, którzy Go kochają. Życzę Wam wszystkim, abyście w swym życiu ufali Bożej miłości i odwagili się zawsze polegać na Chrystusie, iż On doprowadzi wszystko do waszego wiecznego dobra.

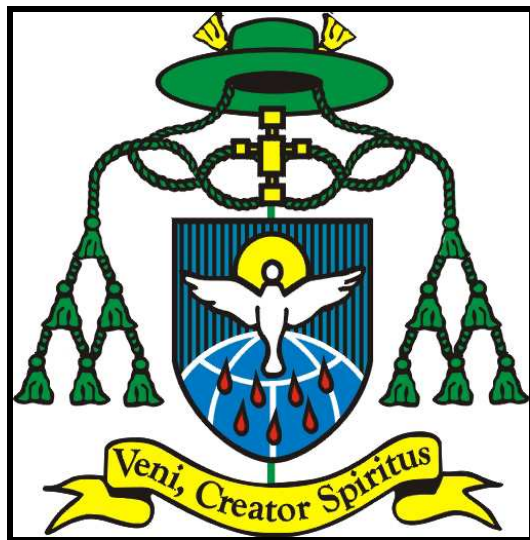
Tę obecną wdzięczność względem Boga za Jego opiekę przez 600 lat istniejącej tu wspólnoty wiary, nad tymi co tu byli, są i będą, za Maryjne zatroskanie Matki Bożej Siewnej nad parafianami wtulającymi się pod Jej wstawienniczy płaszcz w parafii Chodywańce, za waszą młodzież ubogą osobą i darami Ducha Świętego dopełniamy jeszcze dożynkowym dziękczynieniem za tegoroczne plony, za dar chleba powszedniego.

Ci, którzy dożynki traktują jedynie jako przejaw ludowego folkloru, zabawy oraz wiejskich potańcówek i na swych urządach w gminie, powiecie, województwie czy na rządowych lub ministerialnych posadach są przekonani, że wysokość plonów na polach, czy w ogrodach zależy od unijnych dopłat, albo jedynie od kwalifikowanego ziarna i ilości nawozów wysianych na polach mających zwielokrotnić plonowanie, czy także od używania nowoczesnych maszyn, nic nie pojmują z mądrości prawdziwego rolnika, która przez wieki kształtowała się, wzrastała, dojrzewała w sercu, w umyśle polskiego chłopca, w jego spracowanych rękach i w wierze w Bożą Opatrzność.

Rolnicy i gospodynie z wieńcami, chlebami oraz dożynkowym orszakiem u swojej Chodywanieckiej Patronki MB Siewnej, najpierw wdzięczność swoją za zebrane plony okazują Bogu, dawcy wszelkich darów. Do tego corocznego tradycyjnego dziękczynienia ludzi rolniczego trudu, dołączamy się i my spożywający skarb powszedniego chleba, wypowiadając słowa: „Boże z Twoich rąk żyjemy, choć naszymi pracujemy”.

W tym eucharystycznym dziękczynieniu uwielbiając Boga, wychwalając Maryję, obejmujemy wdzięczną modlitwą tych, którzy trudzą się na roli i w ogrodach, aby niczego nam nie zabrakło na każdy dzień. Pięknie, że w tego ducha wdzięczności są wprowadzeni także ludzie młodzi, aby częściej używali słowa „dziękuję” względem Boga, rodziców, nauczycieli, katechetów, parafii, a także spotykanych osób.

Dlatego proszę was, siostry i bracia, odpustowi, jubileuszowi i dożynkowi goście oraz z racji sakramentu bierzmowania, aby ocalić nasze życie, życie naszych rodzin, nieustannie dziękujcie Bogu za doświadczone dobro, za każdy przeżyty dzień, za każdą kromkę codziennego chleba, dziękujcie przynajmniej czyniąc krzyż przed każdym posiłkiem. A wtedy doznamy mocy Pana, który nasze rodziny połączy w wdzięczności Bogu i sobie nawzajem. Amen.



BISKUP
POMOCNICZY

Bp Mariusz Leszczyński

250-LECIE UTWORZENIA PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ W HORYŃCU-ZDROJU

W 2023 r. parafia w Horyńcu-Zdroju przeżywała 250. rocznicę konsekracji kościoła, której dokonał biskup bakowski i sufragan lwowski Stanisław Rajmund Jezierski, 27 czerwca 1773 r., a w roku bieżącym obchodzi 250-lecie swego powstania (1775 r.). Warto więc przypomnieć pokrótce kontekst historyczny tego pamiętnego wydarzenia.

*

Mieszkańcy Horyńca obrządku rzymskokatolickiego, w czasach Polski przedrozbiorowej, należeli do parafii w Potyliczu w diecezji chełmskiej. Dziedzic Horyńca Piotr Felicjan Telephus, idąc za sugestią swego kapelana z zakonu Franciszkanów Konwentualnych o. Bonawentury Gawrońskiego, rozpoczął w 1703 r. budowę fundamentów pod mурowany kościół. Już jednak w 1706 r. została ona przerwana z powodu śmierci fundatora i sądowe unieważnienie przez jego spadkobierców tej fundacji. Tymczasem rządcą sąsiedniej archidiecezji lwowskiej arcybiskup Mikołaj Ignacy Wyżycki, podczas wizytacji pobliskiej parafii w Niemirowie, przyłączył do niej, 7 czerwca 1741 r., ‘placówkę misyjną Franciszkanów’ w Horyńcu. W ten sposób spełnił prośbę tych zakonników i nowego dziedzica Horyńca – Mikołaja ze Żmigrodu Stadnickiego. On to bowiem, zachęcony przez Franciszkanów, podjął w 1757 r. dalszą budowę kościoła, którą ukończono już w roku następnym. Obok świątyni wzniesiono mурowany klasztor (1759 r.), w którym zamieszkał gwardian o. Hugolin Kosicki ze swym współpracownikiem o. Joachimem Hozmarskim.

Wiążące decyzje w sprawie utworzenia placówki duszpasterskiej w Horyńcu podjął arcybiskup lwowski Wacław Hieronim Sierakowski, w czasie wizytacji parafii w Niemirowie, w dniach 1-4 czerwca 1774 r. Wówczas to, po kolejnych rozmowach z Franciszkanami i dziedzicem Ignacym Stadnickim, bratankiem Mikołaja, postanowił erygować w Horyńcu parafię. Ustalenia w tej kwestii odnotowano w protokole powizytacyjnym parafii niemirowskiej, uzależniając ich realizację od wypełnienia wymogów przewidzianych przez prawo kościelne. Jednym z nich było posiadanie własnego cmentarza.

20 października 1774 r. Ignacy Stadnicki wystosował do abp. Sierakowskiego prośbę na piśmie w sprawie utworzenia parafii w Horyńcu, którą uzasadnił głęboką troską o dobro duchowe miejscowej ludności rzymskokatolickiej. Oto jej treść:

„Widząc uszczerbek chwały Boskiej w poddanych moich [i] wiosek do Horyńca należących przez odległość [od] niemirowskiego parafialnego kościoła, gdyż częstokroć dusze z tego świata schodzą nieopatrzone sakramentami świętymi, z tych najbardziej przyczyn zebrze pokornie Wielmożności Pana Dobrodzieja łaski, abyś przez moc i władzę swoją raczył pozwolić [na] administrowanie sakramentów świętych dla poddanych horynieckich i wiosek do Horyńca należących (...) Franciszkanom horynieckim i zupełne około dusz ludzkich zalecił o tym staranie. Wiadoma całej owczarni Wielmożności Pana Dobrodzieja nieustanna około dusz ludzkich zbawienia pieczołowitość karze mi wierzyć, że tego Podnóżka swego proście nie raczysz odmówić”.

Arcybiskup Sierakowski utworzył parafię w Horyńcu w 1775 r., włączając do niej – obok tej miejscowości – wioski: Nowiny Horynieckie, Wólkę Horyniecką i Radruż. Nie wiadomo jednak, czy wydał on wówczas stosowny akt erekcyjny. Nie znaleziono go bowiem ani w zachowanych dokumentach zakonu Franciszkanów, ani też w aktach lwowskiej kurii metropolitalnej (*Acta Actorum Consistorii Generalis Leopoliensis 1775*). Inne zaś materiały archiwalne, np. protokoły powizytacyjne parafii horynieckiej z 24 czerwca 1798 r. i z 24 maja 1843 r., podają jedynie rok jej powstania, tj. „1775”, zaznaczając, że dokument erekcyjny nie jest znany.

Pierwszymi zakonnikami, którzy pracowali w nowoutworzonej parafii w Horyńcu byli: gwardian i proboszcz Franciszek Błażejowicz oraz Maciej Jasiewicz i Stanisław Pudłowski. Klasztor należał wówczas do Prowincji Ruskiej, w ‘kustodii’ zamojskiej (od 1777 r.). 21 maja 1784 r., na skutek kolejnych zmian w granicach administracyjnych i kościelnych w zaborze austriackim, parafia w Horyńcu znalazła się w diecezji przemyskiej, ale już 20 października 1787 r. powróciła do archidiecezji lwowskiej, w obrębie dekanatu żółkiewskiego, a od 1857 r. lubaczowskiego. Klasztor horyniecki uniknął kasaty przez rząd austriacki, w przeciwieństwie do placówki tego zakonu w niedalekim Gródku Jagiellońskim, która po kasacie w 1782 r. została przyłączona, w roku następnym, do klasztoru w Horyńcu i poddana jego zarządowi.

**

Franciszkanie horynieccy, od połowy XIX w., roztaczali opiekę duszpasterską także nad ludnością zamieszkałą w Podemszczyźnie i Krzywem – wioskami należącymi do parafii w Cieszanowie. Osiedla te wraz z Puchaczami przyłączono do parafii w Horyńcu w 1907 r. W 1945 r. parafia powiększyła się o Dziewięcierz (z przysiółkami Solotwina, Doliny i Moczary z par. Potylicz), a w 1951 r. jeszcze o Werchratę i Prusie (z par. Lubyca Królewska). W 1971 r. z parafii wyłączono Werchratę, Prusie, Dziewięcierz, Moczary i Doliny, z których utworzono samodzielną placówkę duszpasterską – ‘ekspozyturę’ w Werchracie (1974 r. parafia).

1 stycznia 1981 r. dodano do niej jeszcze, z parafii horynieckiej, Dziewięcierz PGR, Niwki i Sołotwinę. Obecnie do parafii w Horyńcu-Zdroju należą: Horyniec-Zdrój z kościołem parafialnym i filialnym 'zdrojowym', Dziewięcierz, Nowiny Horynieckie, Radruż i Wólka Horyniecka z kościołami filialnymi oraz Niwki, Podemsczyzna, Podemsczyzna Osiedle, Puchacze, Radruż Osiedle i Świdnica. Od 25 marca 1992 r. parafia horyniecka należy do diecezji zamojsko-lubaczowskiej.

Franciszkanie, od początku istnienia parafii w Horyńcu, rozwijali cześć do Matki Bożej oraz świętych: Franciszka z Asyżu i Antoniego Padewskiego, prowadzili stowarzyszenia religijne: Tercjarstwo – III Zakon św. Franciszka (od 1900 r.), Arcybractwo Różańca św. (1904 r.), Róże Żywego Różańca (1906 r.), Bractwo Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej i Akcję Katolicką (w okresie międzywojennym). W miejscowych społecznościach krzewili oświatę. W tym celu podjęli w 1862 r. próbę otwarcia „prowizorycznej szkoły w obejściu klasztornym”, a w 1904 r. założyli w Horyńcu, Nowinach Horynieckich i Wólce Horynieckiej czytelnie, w których uczono ludność pisania i czytania oraz historii Polski i Kościoła. W 1913 r., z inicjatywy Franciszkanów, powstał w Horyńcu sklep Kółka Rolniczego. Zakonnicy już przed II wojną światową prowadzili duszpasterstwo kuracjuszy goszczących w miejscowym uzdrowisku, które kontynuują do dziś. Dzieci i młodzież uczyli religii, w czasach komunistycznych w 'kaplicy zdrojowej' i domach prywatnych, a od roku szkolnego 1990/1991 w szkole.

Parafia w Horyńcu włączała się czynnie w wielkie akcje duszpasterskie, które podejmował Kościół w Polsce i „Archidiecezja w Lubaczowie”, takie jak: Millenium Chrztu Polski (1966 r.), nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej (1971 r., 1982-1983), 600-lecie metropolii haličko-lwowskiej (1975 r.) oraz pielgrzymki Papieża Jana Pawła II do Ojczyzny, w tym do Lubaczowa (2-3 VI 1991 r.) i Zamościa (13 VI 1999 r.).

Chlubną kartę w dziejach parafii w Horyńcu zapisały także zakonnice ze Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, które pracowały w niej, w latach 1954-2006, jako: zakrystianki, organistki, katechetki, pielęgniarki i kucharki w kuchni klasztornej.

Owoce gorliwej pracy Franciszkanów Konwentalnych i Franciszkanek Rodziny Maryi w Horyńcu były liczne powołania, zwłaszcza w 2 poł. XX w., do kapłaństwa i życia konsekrowanego.

Źródła i opracowania:

– Archiwum Archidiecezji Lwowskiej (im. abp. E. Baziaka) w Krakowie, sygn. AV 2 i 49, protokoły z wizytacji parafii Niemirów: abp. M. I. Wyżyckiego z 1741 r. i abp. W. H. Sierakowskiego z 1774 r. (w tym list Ignacego Stadnickiego do abp. Sierakowskiego, Horyniec 20 X 1774 r.).

– Bronisław Małasiewicz OFMConv: *Dzieje kościoła i klasztoru OO. Franciszkanów w Horyńcu*, mps, Gniezno 1955 (w zbiorach autora).

– Bp Mariusz Leszczyński: *Archidiecezja lwowska obrządku łacińskiego w granicach Polski 1944–1992*, Lublin 2011; *Horyniec-Zdrój. Studia z historii miejscowości i parafii*, Lublin 2016; *Stanisław Rajmund Jezierski OP (1697-1782), biskup bakowski i sufragan lwowski – konsekратор kościoła parafialnego w Horyńcu-Zdroju [w:] Miłośnik regionalizmu. Księga pamiątkowa dedykowana Stanisławowi Franciszkowi Gajerskiemu*, Przemyśl 2023, s. 121-127; „Gazeta Horyniecka”, 2023, nr 59, s. 5-6.

List dziedzica Horyńca Ignacego Stadnickiego do arcybiskupa lwowskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego w sprawie utworzenia parafii w Horyńcu, Horyniec, 20 października 1774 r.

7 gub. Dopy w pite

97

Janice Władimiry
 Nayspodluyjsy Mui Dobrodziecu

Nacomylna dla mnie Sz. podobliwych tade Paaschub KLEMON
 Jana Dobrodziecia Nadrucia, o setnym Dobroci Seru pod
 Pastora naszego upewniałcia Mui porwała mi tade
 ranyfanie, zo hojny dany oprymam. Kłutob.
 Wierze upoworbeli Chwały Kłobliw w poddanych maik
 Wierze do Horyńca nalezych Mui przez wiec tade Nacomylna
 Muiy Parochi alnego dojezda, głyz czystokrac Dufce z te
 go Swiata schodcy nacopstwiech Sadowam tam Swigtoni.
 Kłych naybardziej puzerup. Zebze pokornie Pastorku
 Muiy Muiy giondiana Dobrodziecia tade, aby przez Mui
 y władzy idone ranyz powolei Administraciana Sada
 mitoro i wiczych dla poddanych domniemych y uwolch
 do Horyńca nalezych Muiy Muiy tade tranizskanem
 Horyńcickim y zapadne okolo Dufce Liozdek Zaleub o.
 rany. Staranicy.
 Władonia zaby Duszarny W Wymyjon Para Dobrodziecia
 nisustanna okolo Dufce Liozdek Zebowienis puzerostni
 toze hare mi wiczy, ze toy Podnocty Liozko moze
 niczayzta odmowicie o to gdy z Schwenicki Stowu
 Muiy do Horyńca pasterskich trawozie z ericy Suptelnie
 wyznawakie w naypowiknieznych Kłostawian
 obowiazkach

Janice Władimiry W Wymyjon Para
 Nayspodluyjsy Dobrodziecia
 Muiy Zyr Luwom y
 Podnoctkian
 Chłonecki

20 dnia 1774
 w Horyńcu

Bp Mariusz Leszczyński

**KAZANIE PODCZAS MSZY ŚW. POGRZEBOWEJ
 ŚP. KS. MARKA TWORKA (1972-2025),
 PROBOSZCZA PARAFII CHMIELEK,
 BIŁGORAJ, KOŚCIÓŁ ŚW. MARII MAGDALENY, 11 STYCZNIA 2025 R.**

Żegnamy śp. ks. Marka Tworka – proboszcza parafii Chmielek, kapłana obdarzonego „łaską według miary daru Chrystusowego” (Ef 4,7), gorliwego duszpasterza, człowieka o dobrym sercu. Czynimy to ze smutkiem, mając przed oczyma Krzyż Chrystusa – Znak Jego zbawczej śmierci, a zarazem z nadzieją, patrząc na płonąca świecę paschalną – symbol Jego zmartwychwstania i życia. Tak oto Krzyż „stał się nam bramą” – powie Cyprian Kamil Norwid (wiersz *Krzyż i dziecko*).

Myśli moje nie są myślami waszymi, ani wasze drogi moimi drogami – mówi Bóg w Księdze proroka Izajasza (Iz 55,8). I tylko On zna w pełni tajemnicę śmierci i życia człowieka. My zaś możemy ją zgłębić, po części, przez wiarę. U Boga nie ma zdarzeń przypadkowych, jak u ludzi. Bóg wszystko wpisał w swój plan zbawienia człowieka, także jego śmierć, nie pogrążając go jednak w beznadziei i rozpacz, lecz obdarowując mocną nadzieją na szczęśliwe życie wieczne. Autor Księgi Mądrości zapewnia, że *śmierci Bóg nie uczynił i nie cieszy się z zagłady żyjących. Stworzył bowiem wszystko po to, aby było* (Mdr 1,12-13). Z tym przekonaniem Piotr Apostoł, w obliczu prób życiowych i przemijania człowieka, Jezusowi wyznał: *Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego* (J 6,68). W tym duchu, pełnym wiary w Boże miłosierdzie, zawołała do Niego św. siostra Faustyna Kowalska: „Jezu, ufam Tobie!”. Te słowa przyjął za swoją dewizę śp. ks. Marek. Według nich starał się żyć i nieść je wszystkim, do których Bóg go posyłał. W testamencie napisał, że „swoje życie i kapłańską posługę zawierał każdego dnia Miłosierdziu Boga, przez pośrednictwo Matki Bożej, powtarzając: *Jezu, ufam Tobie!*”. Te słowa miał z pewnością w sercu w dniu swej tragicznej śmierci, w Uroczystość Objawienia Pańskiego, gdy po odprawionej Mszy św. w kościele filialnym w Pisklakach powracał do Chmielka. W duchu tego zawołania dziękuje rodzicom za życie i wychowanie, braciom – za miłość braterską, a Bogu za łaskę powołania kapłańskiego, dodając słowa wiersza poety ks. Jana Twardowskiego:

*Własnego kapłaństwa się boję,
 własnego kapłaństwa się lękam
 i przed kapłaństwem w proch padam,
 i przed kapłaństwem klękam.*

(Wiersz *Własnego kapłaństwa się boję*)

A oto najważniejsze etapy drogi życiowej śp. ks. Marka do kapłaństwa oraz służby Bogu i ludziom. Urodził się 25 listopada 1972 r. w Biłgoraju (par. św. Marii Magdaleny), jako syn Julii i Stanisława. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w tym mieście, wstąpił w 1991 r. do Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie. Po powstaniu w 1992 r. diecezji zamojsko-lubaczowskiej w jej seminarium kontynuował studia filozoficzno-teologiczne. Po ich ukończeniu przyjął święcenia kapłańskie z rąk biskupa Jana Śrutwy w katedrze zamojskiej, 7 czerwca 1997 r. Po święceniach pełnił funkcję wikariusza w parafii św. Mikołaja w Hrubieszowie (1997-2008). Następnie pracował w Chmielku, wydzielonym z parafii w Łukowej, gdzie organizował parafię. Najpierw był tam administratorem Samodzielnego Ośrodka Duszpasterskiego (2008-2009) i rektorem kościoła (2009-2010), a od 8 września 2010 r. proboszczem. Pięknie wyposażył wnętrze kościoła parafialnego i filialnego, a także wybudował plebanię, którą urządził wzorowo. Dbał o estetykę kościołów, domu parafialnego i ich otoczenia. Zanim została wzniesiona plebania, mieszkał w domu pewnej rodziny w pobliżu kościoła i tam mnie przyjmował, gdy przybyłem do parafii z posługą pasterską. Był zawsze gościnnie, cierpliwym, zadowolonym, uśmiechniętym, pełnym inwencji twórczej w duszpasterstwie i sprawach materialnych parafii. W ten sposób dawał wyraz swojej odpowiedzialności za dar kapłaństwa i powierzone mu obowiązki. Parafianie, widząc jego gorliwość, nie szczędzili mu swego ofiarnego serca, dlatego ich wspólne zaangażowanie dla dobra duchowego i materialnego parafii są tak owocne.

Śp. ks. Marek był członkiem diecezjalnej Rady Kapłańskiej (2002-2006) i diecezjalnym duszpasterzem Liturgicznej Służby Ołtarza (2011-2014). Ufajmy, że w gronie ministrantów, którymi się opiekował, i którym dawał dobry przykład do naśladowania, obudziło się lub jeszcze obudzi, powołanie do kapłaństwa. Módlmy się o to, by kapłani, którzy odchodzą do wieczności, mieli swoich następców. *Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało; proście więc Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo – zachęca nas Jezus, Najwyższy i Wieczny Kapłan (Łk 10,2).*

Smutek po śmierci śp. ks. Marka, Jezus Zmartwychwstały tłumaczy nam tak: *Jeśli ziarno pszenicy, wrzucone w ziemię, nie obumrze, samo pozostaje, ale jeśli obumrze, przynosi plon obfity (...). Kto chciałby Mi służyć, niech idzie za Mną, a gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa. A jeśli kto Mi służy, uczci go mój Ojciec (J 12,24-26).*

Przyjmijmy więc ten Boski wyrok z taką pokorną wiarą, jaką wyznajemy w Modlitwie Pańskiej, mówiąc: *Bądź wola Twoja, jako w niebie, tak i na ziemi*, taką, jakiej wyraz dajemy, gdy mówimy: *Jezu, ufam Tobie!* Tę wiarę, jako 'pielgrzymi nadziei', ożywiamy w sobie w obecnym Roku Jubileuszowym i trwamy w niej zawsze, do końca naszych dni. Ta wiara nas uczy, że nie idziemy w próżnię, w nicość, ale do szczęśliwej

wieczności, do której powołał nas Bóg. To nic, że musimy przejść przez bramę śmierci. Przeszedł przez nią sam Chrystus, otwierając nam perspektywę życia. Nie idziemy więc sami, lecz z Jezusem, który nam towarzyszy. Co więcej, na tę drogę daje nam Siebie w sakramentach świętych, a zwłaszcza w Eucharystii, mówiąc: *Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli kto spożywa ten chleb, będzie żył na wieki. Chlebem, który Ja dam, jest moje ciało za życie świata (...). Kto spożywa moje Ciało i pije moją Krew, ma życie wieczne, a Ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym (...). Kto Mnie spożywa, będzie żył przeze Mnie* (J 6,51-58). Ten Chleb Eucharystyczny spożywał śp. ks. Marek i rozdawał Go mocą Chrystusa ludziom. Ufajmy więc, że w nagrodę otrzyma szczęśliwe życie wieczne.

Błogosławieni, którzy w Panu umierają (...), niech odpoczną od swoich mozołów, bo idą wraz z nimi ich czyny – głosi natchniony autor Apokalipsy (Ap 14,13).

Niech się nie trwoży serce wasze. Wierzycie w Boga? I we Mnie wierzcie! W domu Ojca mego jest mieszkań wiele. Gdyby tak nie było, to bym wam powiedział. Idę przecież przygotować wam miejsce (J 14,1-2) – zapewnia Jezus.

„Głosimy śmierć Twoją, Panie Jezu, wyznajemy Twoje zmartwychwstanie i oczekujemy Twego przyjścia w chwale!” (Modlitwa Eucharystyczna). Zawsze, także w czasie pogrzebu, gdy celebруем Mszę św. – „Pamiętkę naszego zbawienia wzmacnia się w nas nadzieja zmartwychwstania ciał oraz możliwości ponownego spotkania, twarzą w twarz z tymi, którzy przed nami odeszli ze znakiem wiary” – uczy papież Benedykt XVI (Adhort. Apost. *Sacramentum Catitatis*, n. 32).

Śp. ks. Marku, odpoczywaj w pokoju Chrystusa!

My zaś, którym Bóg daje jeszcze czas dla zasługi na życie wieczne, *podążajmy* – zgodnie z zachętą św. Pawła Apostoła – *za sprawiedliwością, pobożnością, wiarą, miłością, wytrwałością i łagodnością. Walczmy w dobrych zawodach o wiarę, zdobądźmy życie wieczne, [bo] do niego zostaliśmy powołani* (1 Tm 6,11).

Jezu, ufam Tobie! Amen.



KURIA
DIECEZJALNA

**170. KONFERENCJA KSIĘŻY DZIEKANÓW
ZAMOŚĆ, 27 SIERPNI 2025 R.**

KOMUNIKATY KANCLERZA I RZECZNIKA DIECEZJI

1. Po zmianach personalnych kapłanów aktualne dane teled adresowe osobiste i parafialne należy przekazać do ks. Zygmunta Jagiello – notariusza Kurii (lub: diod@zamojskolubaczowska.pl) do 10 września 2025 r.

2. Niebawem dobiegnie koniec kadencji wicedziekana w Dekanacie Lubaczów, ks. Romana Karpowicza (21.10.2025 r.) oraz z dniem 1 września 2025 r. jest vacat wicedziekana w Dekanacie Zamość. Księża w dekanacie przedstawiają Biskupowi trzech kandydatów z których wybiera on jednego na urząd.

3. Wizytacje kanoniczne w 2026 r. w dekanatach

Bp Marian Rojek – Hrubieszów Północ,

Bp Mariusz Leszczyński – Biłgoraj Południe, Krasnobród, Tomaszów Lubelski Południe.

4. Następne spotkanie księży dziekanów Zamość, środa, 22 października 2025 r., godz. 10⁰⁰.

Ks. Sylwester Zwolak

SPRAWY KANCELARYJNE

1. Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego – edominicantes

W ramach kolejnego etapu przygotowań do elektronicznego zbierania danych o praktykach niedzielnych w parafiach, które odbędzie się w niedzielę, 19 października br., przekazuję kody dostępu do formularza dla parafii. Kod każdej parafii jest taki sam, jak rok temu.

ISKK informuje ponadto, że ubiegłoroczne problemy z logowaniem wynikały z jakości infrastruktury fizycznej i wirtualnej. Dlatego proszę po 19 października 2025 r. wprowadzić dane do końca miesiąca tj. 30 października 2025 r. Rok temu byliśmy pierwszą diecezją w Polsce, która w 100 % uzupełniła całość. W razie pytań i pomocy, proszę zwracać się do mnie: ks. Zygmunt Jagiello, tel. 607 136 056, z.jagiello@o2.pl

2. Obowiązek wizytacji przez dziekana

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. w sposób jednoznaczny stanowi, że dziekan ma obowiązek wizytować parafie swojego rejonu w sposób określony przez biskupa diecezjalnego (kan. 555 § 4).

Pierwszy Synod Zamojsko-Lubaczowski w stat. 17 nakazuje dziekanowi przeprowadzać wizytację parafii swojego dekanatu raz w roku, a następnie powinien on przedłożyć w kurii diecezjalnej sprawozdanie na piśmie zgodnie z odpowiednim kwestionariuszem, który wypełnia osobiście dziekan lub wicedziekan. Bardziej szczegółowe sprawozdanie powizytacyjne powinien przedstawić co pięć lat wizytator diecezjalny przed wizytacją kanoniczną parafii, przeprowadzaną przez biskupa. Natomiast gdy chodzi o parafię dziekańską, wizytują ją dziekan innego dekanatu, wyznaczony przez kurię diecezjalną.

Każda wizytacja powinna być przeprowadzona dokładnie, bez pośpiechu i nie należy jej ograniczać tylko do wypełnienia kwestionariusza wizytacyjnego. Oprócz dziekana, który powinien ze swego obowiązku wizytowania parafii wywiązać się należycie i według przepisów prawa, duszpasterze mają zdać sobie sprawę, że wizytacja dziekańska nie jest i nie może być traktowana formalistycznie i powierzchownie, gdyż wynika ona z troski prawodawcy o właściwe funkcjonowanie parafii w aspekcie duszpasterskim, administracyjno-gospodarczym oraz religijno-moralnym. Proboszczowie muszą być świadomi zaleceń czy uwag, jakie umieszczane są w protokole wizytacji kanonicznej, a także ostatniej wizytacji dziekańskiej.

Wizytacja dziekańska powinna być wcześniej zapowiedziana z miesięcznym wyprzedzeniem, aby każdy duszpasterz mógł się do niej przygotować. Proboszcz powiadamia wówczas wikariuszy i innych duszpasterzy z terenu parafii, pracowników świeckich oraz radę duszpastersko-ekonomiczną o terminie wizytacji. Proboszcz ma też obowiązek poinformować swoich parafian w ogłoszeniach parafialnych w niedzielę poprzedzającą wizytację o planowanej wizytacji dziekańskiej.

Synod Zamojsko-Lubaczowski wspomina także o nadzwyczajnej wizytacji parafii dziekańskiej, którą może zarządzić biskup diecezjalny.

Ks. Zygmunt Jagiello

WYDZIAŁ NAUKI I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO
--

1. Diecezjalny Dzień Katechetyczny inaugurujący nowy rok szkolno-katechetyczny, odbędzie się 30 sierpnia 2025 r. w katedrze zamojskiej.

10⁰⁰ – Adoracja Najświętszego Sakramentu, Różaniec

10⁴⁵ – Wykład inauguracyjny – *Między językiem wizualnym, a językiem kerygmatycznym* – ks. dr hab. Andrzej Kiciński, prof. KUL

11³⁰ – Wystąpienia zaproszonych gości

12⁰⁰ – Msza św. pod przewodnictwem bpa Mariana Rójka

rozdanie podziękowań katechetom odchodzącym na emeryturę

13⁰⁰ – Ogłoszenia WNiWK

2. Podczas wakacji zostały zorganizowane dla katechetów turnusy rekolekcji pod hasłem *Główne prawdy wiary Kościoła katolickiego*:

- 30.06-01.07.2025 r. – Górecko Kościele. Uczestniczyło 65 osób. Prowadził ks. Piotr Gorzkowski – wikariusz parafii w Górecku Kościelnym.

- 1-2.07.2025 r. – Pielgrzymka Nauczycieli na Jasną Górę. Uczestniczyło 22 osoby.

- 27-28.08.2025 r. – Górecko Kościelne. Uczestniczyło 21 osób. Prowadził ks. dr Robert Strus – proboszcz katedry zamojskiej.

We wszystkich turnusach, łącznie z zimowym uczestniczyło 145 nauczycieli religii z terenu diecezji zamojsko-lubaczowskiej. Połowę kosztów za rekolekcje pokrywa parafia, na terenie której katechizuje dany nauczyciel religii. Koszt rekolekcji – 300 zł.

3. W dniach od 14-20 września 2025 r. obchodzony będzie XV Tydzień Wychowania pod hasłem: *Wspólnota nadziei*. Pomoce katechetyczne dostępne na stronie <http://tydzienwychowania.pl>

4. W środę, 29 września 2025 r. o godz. 16⁰⁰ odbędzie się spotkanie on-line z katechetami uczącymi w klasach maturalnych w związku z przygotowaniem do tegorocznej Diecezjalnej Pielgrzymki Maturzystów na Jasną Górę zaplanowaną na sobotę, 25 października 2025 r.

5. Jesienne spotkania formacyjne z katechetami świeckimi, siostrami zakonnymi oraz księżmi, którzy uczą lekcji religii w szkole w rejonach odbędą się w dniach od 25-27 września 2025 r.

25.09, godz. 10⁰⁰ – Biłgoraj (Parafia św. Jana Pawła II)

25.09, godz. 15⁰⁰ – Lubaczów (Konkatedra)

26.09, godz. 10⁰⁰ – Tomaszów Lubelski (Sanktuarium MB)

26.09, godz. 15⁰⁰ – Hrubieszów (Parafia św. Mikołaja)

27.09, godz. 10⁰⁰ – Zamość (Parafia Matki Bożej Królowej Polski)

6. Dzień Papieski będzie obchodzony 12 października 2025 r. pod hasłem: *„Jan Paweł II. Prorok Nadziei”*. W tym dniu, tradycyjnie organizowana jest także zbiórka ofiar do puszek, na program stypendialny prowadzony przez Fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

7. Wydział Nauki i Wychowania Katolickiego Kurii Diecezjalnej w Zamościu i Katolicka Szkoła Podstawowa im. św. Ojca Pio w Zamościu przygotowuje sympozjum, które odbędzie się 29 października 2025 r. o godz. 16⁰⁰ w Katolickiej Szkole Podstawowej im. św. Ojca Pio w Zamościu przy ul. Sikorskiego 11 w Zamościu (aula przy kościele św. Brata Alberta).

8. W roku szkolnym 2025/2026 odbędzie się XXXVI edycja Olimpiady Teologii Katolickiej dla młodzieży szkół ponadpodstawowych. Głównym koordynatorem jest Diecezja Szczecińsko-Kamińska.

Uczestników należy zgłaszać do Wydziału Nauki i Wychowania Katolickiego do 7 XI 2025 r. drogą elektroniczną: otkazamose@wp.pl.

Etap szkolny: 19 listopada 2025 r.

Etap diecezjalny: 15 stycznia 2026 r.

Etap ogólnopolski: 9-11 kwietnia 2026 r. w Szczecinie.

9. W roku szkolnym 2025/2026 pod hasłem: „*Maryja - Matka nadziei*”, zostanie przeprowadzony XXXIII Diecezjalny Konkurs Wiedzy o Biblii i Kościele dla dzieci szkół podstawowych diecezji w trzech etapach:

I eliminacje szkolne 6 listopada 2025 r. godz. 10⁰⁰

II eliminacje powiatowe 5 lutego 2026 r. godz. 10⁰⁰

III eliminacje diecezjalne 22 kwietnia 2026 r. godz. 10⁰⁰

10. Wycofanie misji kanonicznej dokonuje się zawsze, jeśli nauczyciel religii przestał pracować w danej szkole lub przedszkolu, a wcześniej miał skierowanie wystawione na czas nieokreślony. Szkoła nie może zatrudnić nowego katechety, jeśli wcześniej nie zostanie wycofana misja kanoniczna poprzedniemu nauczycielowi religii. Wniosek o wycofanie misji znajduje się na stronie internetowej Wydziału Katechetycznego: <https://wniwk.zamojskolubaczowska.pl/wzory-dokumentow/>

11. Sprawozdanie z katechizacji w parafii należy dokonać do 30 września 2025 r. Został przygotowany nowy wzór formularza sprawozdania katechetycznego z parafii na rok szkolny 2025/2026 oraz kwestionariusze osobowe dla nauczycieli religii. Oddajemy w wersji papierowej, także i ci jeśli na terenie parafii nie ma szkoły, co należy zaznaczyć w formularzu.

12. W związku z wejściem do szkół nowego przedmiotu Edukacja zdrowotna, Prezydium Konferencji Episkopatu Polski zajęło negatywne stanowisko odnośnie do uczęszczania dzieci na lekcje z tego przedmiotu. W trosce o wychowanie i zbawienie, zaapelowali, aby rodzice nie wyrażali zgody na udział dzieci w tych demoralizujących zajęciach.

Każdy uczeń od klasy 4. zostaje automatycznie zapisany na zajęcia edukacji zdrowotnej. Rezygnacja z zajęć jest możliwa tylko do 25 września. Powinna zostać złożona do dyrektora szkoły. Warto uzyskać poświadczenie złożenia rezygnacji na kopii dokumentu. Rezygnacja obowiązuje na dany rok szkolny. Należy ponawiać ją co roku do 25 września.

Ks. Piotr Brodziak

WYDZIAŁ DUSZPASTERSTWA OGÓLNEGO

1. Wydarzenia do kolejnej konferencji dziekanów

- a) 28-30 VIII 2025 r. – Rekolekcje dla organistów w Werchracie;
- b) 6 IX – Pielgrzymka Kół Różańcowych do Katedry w Zamościu;
- c) 7 IX – Ogólnopolskie Dożynki w Częstochowie;
- d) 7 IX – Piesza pielgrzymka z Biłgoraja do Sanktuarium MB Łaskawej Różańcowej w Janowie Lubelskim;
- e) 8 IX – 25-lecie koronacji obrazu Matki Bożej Odwachowskiej. Sumie odpustowej przewodniczy abp Adam Szal z Przemysła;
- f) 10 IX – VII Diecezjalny dzień sportu w Tomaszowie Lubelskim;
- g) 14 IX – Dożynki Diecezjalne w Krasnobrodzie (bp Marian Rojek);
- h) 14-20 IX – XIV Tydzień Wychowania – „Wspólnota nadziei”;
- i) 18 IX – św. Stanisława Kostki, patrona Polski, dzieci i młodzieży;
- j) 11 X – Diecezjalna Pielgrzymka Liturgicznej Służby Ołtarza do Krasnobrodu;
- k) 15 X – XXIV Dzień Papieski;
- l) 15 XI – Finał turnieju LSO w piłce nożnej halowej.

2. Jubileuszowy Rok 2025 „Pielgrzymi nadziei”

Trwa Nadzwyczajny Rok Jubileuszowy „Pielgrzymi nadziei”. Jest to czas szczególnych łask. Zachęcam do stałego głoszenia orędzia Roku Jubileuszowego w ramach homilii, wydobywając z Liturgii Słowa przesłanie o nadziei w Jezusie. Skupmy się na mówieniu o Bogu – kim jest i co dla nas robi. Jak podają statystyki i badania – wierni na ogół utożsamiają chrześcijaństwo jako zbiór przykazań, ale nie znają Twórcy przykazań, mają fałszywe obrazy Boga i nie mają osobistej relacji z Nim. Dlatego ważne jest przywrócenie priorytetu głoszenia kerygmatycznego ponad moralizowanie.

3. Modlitwa adoracyjna w diecezji

Od nowego roku kontynuujemy w diecezji modlitwę adoracyjną Najświętszego Sakramentu w intencji powołań oraz wszystkich wydarzeń o charakterze ewangelizacyjno-duszpasterskim. Proboszczowie, którzy chcieliby wybrać konkretny dzień w roku, proszę o przesłanie propozycji do Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego do 15 IX 2025 r.

4. Sprawozdania z pracy duszpasterskiej

Proszę do 1 października 2025 r. o wypełnienie ankiety dotyczącej działalności grup, ruchów i wspólnot działających przy parafii. Formularz: <https://duszpasterstwo.zamojskolubaczowska.pl/>.

5. Nowe wspólnoty i obcy księży głoszący rekolekcje w diecezji

Proszę konsultować z Wydziałem inicjatywy dotyczące zakładania nowych wspólnot, ruchów i form pobożności w parafiach.

Proszę o czujność i legitymizowanie księży spoza diecezji, zwłaszcza tych, którzy sami oferują usługi („niedziela ewangelizacyjna” itp.). W razie wątpliwości proszę o kontakt z Wydziałem.

6. Uwaga na oszustwa telefoniczne i internetowe!

W ostatnim czasie pojawiły się kolejne próby oszustw telefonicznych i internetowych podszywających się pod policjantów, banki, urzędy czy firmy. Proszę o czujność:

- Jeśli ktokolwiek do Ciebie zadzwoni i przedstawi się jako policjant, urzędnik, pracownik banku, BIK-u, operatora lub innej firmy rozłącz się, nawet jak numer, z którego dzwonią jest ci znany lub poprawny. Następnie zadzwoń na infolinię i zapytaj, czy faktycznie jest jakiś problem, który cię dotyczy. Najczęściej usłyszysz, że żadnego problemu nie ma i jeśli ktoś do Ciebie dzwonił, to byli to oszuści. Pamiętaj – prawdziwe instytucje nie rozwiązują problemów „od ręki” przez telefon.

- Nie daj się przekonać, że dzwoniąca osoba jest tym, za kogo się podaje, bo cytuje ci twój adres, numer karty płatniczej albo inne detale, które powinny być znane tylko jakiejś instytucji. Oszuści mają je z wycieków. Twoje dane mogły wyciec już wielokrotnie, choć niekoniecznie zdajesz sobie z tego sprawę. To, że ktoś zna szczegóły, nie czyni go wiarygodnym.

- Zastrzeż sobie PESEL. Wtedy wypłata w bankowym okienku może się okazać trudniejsza. Kiedy pracownik banku w okienku pyta, czy ktoś nakłaniał cię do wykonania tej transakcji, nie kłam. To pytanie jest właśnie po to, aby uchronić cię przed stratą pieniędzy. Zastrzeżenie PESEL to dziś podstawowe zabezpieczenie przed kredytami na nazwisko.

- Nigdy nie klikaj w linki przesyłane SMS-em, czy e-mailem, nawet jeśli wyglądają bardzo wiarygodnie. Zawsze sam wpisz adres banku lub instytucji w przeglądarce.

- Pamiętaj: oszuści często budują presję czasu („natychmiast musisz...”, „jeśli nie zrobisz teraz, stracisz wszystko”). To jedna z najczęstszych metod manipulacji. Zawsze możesz się rozłączyć i sprawdzić sprawę spokojnie.

- W razie wątpliwości – zadzwoń do kogoś, kto się lepiej zna lub prześlij email do weryfikacji. Można to zrobić korzystając z CERT Polska (państwowy zespół ekspertów ds. cyberbezpieczeństwa).

7. Srebrny jubileusz koronacji Obrazu MB Odwachowskiej z Zamojskiej Katedry

Serdecznie zapraszam na obchody srebrnego jubileuszu koronacji Obrazu MB Odwachowskiej z katedry zamojskiej. Główne uroczystości odbędą się 8 września o godz. 12⁰⁰, podczas odpustu parafialnego. Sumie odpustowej będzie przewodniczył i kazanie wygłosi abp Adam Szal – Metropolita Przemyski.

W sobotę, 6 września odbędzie się Diecezjalna Pielgrzymka Członków Kół Żywego Różańca do katedry zamojskiej:

- godz. 18⁰⁰ – Msza święta,
- godz. 19⁰⁰ – Adoracja Najświętszego Sakramentu;
- godz. 19¹⁵ – Procesja różańcowa ze świecami wokół Katedry;
- godz. 20⁰⁰ – Apel Jasnogórski przed Obrazem Matki Bożej Opieki.

Proszę proboszczów o zorganizowanie wyjazdów z parafii na Diecezjalną Pielgrzymkę Członków Kół Żywego Różańca oraz uroczystości jubileuszowe koronacji Obrazu Matki Bożej Odwachowskiej do Zamojskiej Katedry. Autobus można zaparkować przed Bramą Szczebrzeską, dojazd od ul. Szczebrzeskiej.

8. Formacja stała kapłanów

Rekolekcje kapłańskie w diecezji

W 2025 roku w naszej diecezji będą zorganizowane dwa turnusy rekolekcji dla kapłanów:

16-18 września 2025 r., dom rekolekcyjny w Górecku Kościelnym, prowadzący - ks. dr Michał Zybała (Lublin), limit 55 osób.

22-24 września 2025 r., dom rekolekcyjny w Werchracie, prowadzący – ks. dr hab. Marian Pokrywka (Chmielek), limit 40 osób.

Zapisy dokonujemy internetowo na stronie kurii. Proszę, aby na bieżąco dostarczać zaświadczenia o uczestnictwie w rekolekcjach kapłańskich w ośrodkach poza diecezją. Zaświadczenia można dostarczyć osobiście, pocztą lub drogą mailową: wdo@zamojskolubaczowska.pl

Dni skupienia w Werchracie:

Jesienią 2025 roku odbędą się cztery turnusy dni skupienia dla księży wikariuszy oraz księży, którzy nie są jeszcze proboszczami. Proszę zapisać się na jeden z terminów, najpóźniej 3 dni przed terminem:

- 27 września 2025, Górecko Kościelne, (ks. Daniel Koper)
- 4 października 2025, Werchrata, (ks. Maciej Lewandowski)
- 11 października 2025, Werchrata, (ks. Krzysztof Portka)
- 25 października 2025, Górecko Kościelne, (ks. Krzysztof Portka)

Spotkania formacyjne w rejonach:

24-25 listopada 2025 r. – na temat programu duszpasterskiego dla Kościoła w Polsce „Uczniowie-misjonarze”. Spotkanie poprowadzi ks. Eugeniusz Płoch (proboszcz, diecezja opolska).

- 24 listopada 2025, godz. 19³⁰ – Sanktuarium św. Marii Magdaleny w Biłgoraju

- 25 listopada 2025, godz. 10⁰⁰ – Sanktuarium Zwiastowania NMP w Tomaszowie Lubelskim

- 25 listopada 2025, godz. 19³⁰ – Kościół Matki Bożej Królowej Polski w Zamościu.

Spotkania formacyjne w małych grupach

Wychodząc naprzeciw propozycjom Zespołu ds. Formacji Kapłańskiej, w roku formacyjnym 2025/2026 rozszerzamy ofertę spotkań w małych grupach dzielenia – obok młodszych księży (do 12 roku kapłaństwa), zapraszam wikariuszy z dłuższym stażem, administratorów i proboszczów.

Spotkania są pomyślane jako przestrzeń praktycznego pogłębienia tematów związanych z codzienną posługą, a zarazem okazją do budowania braterskich relacji we wspólnocie kapłańskiej. Przygotowano różne tematy, zaproszono różnych prowadzących spośród księży diecezji, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Zasady uczestnictwa:

– wikariusze poniżej 12 roku kapłaństwa: 2 spotkania w ciągu roku,

– pozostali księża: 1 spotkanie w ciągu roku.

W programie przewidziano poczęstunek, wspólną modlitwę oraz warsztaty. Spotkania odbywają się w parafii prowadzącego, w kameralnych grupach (maksymalnie 9 osób), co sprzyja swobodnej wymianie doświadczeń. Zapisy odbywają się poprzez stronę diecezjalną i są otwarte do 3 dni przed wybranym terminem.

Ks. Piotr Spyra

CARITAS

I. Systematyczne, stałe i cykliczne działania

1. Rozpoczynamy nowy rok formacyjny obejmujący strukturę Szkolnych Kół Caritas i Parafialnych Zespołów Caritas. chcemy skupić uwagę nad formalnym i duchowym rozwojem struktury PZC w diecezji. Bardzo istotne jest, aby uwrażliwić na tę formę działalności lokalnego Kościoła pod opieką miejscowych duszpasterzy. Stworzenie kilkunastu czy kilku-

dziesięciu realnie działających PZC daje możliwość sprawnej koordynacji akcji pomocowych według kalendarza Caritas Polska.

Dzięki Caritas Polska możemy korzystać z następującego wsparcia:

- raz w miesiącu spotkanie formacyjne dla członków PZC;
- raz w miesiącu spotkanie warsztatowe dla członków PZC;
- raz w miesiącu spotkanie formacyjne dla opiekunów i członków SKC;
- raz miesiącu spotkanie warsztatowe dla opiekunów SKC;
- przysyłane są gotowe scenariusze spotkań dla SKC – w kluczu wydarzeń kalendarium CP i Caritas Diecezji oraz w kluczu kalendarium liturgicznego;
- Caritas Polska oferuje szereg scenariuszy spotkań i szkoleń w ramach projektu „Caritas Laudato si”.

2. Udział Caritas diecezjalnej w ogólnopolskiej akcji „Pudełka Szczęścia Caritas”. Dzięki zaangażowaniu – w czerwcu 2025 r. – udało się dotrzeć z upominkami dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu diecezji. Jest to forma podziękowania dla najbardziej aktywnych członków SKC.

3. Niebawem nastąpi weryfikacja danych adresowych, liczby osób które czynnie należą do koła, aktualizacja zgód RODO na umieszczenie wizerunku na naszych stronach i mediach społecznościowych.

4. Caritas Polska zaprasza wolontariuszy, pracowników, podopiecznych i przyjaciół na ogólnopolską Pielgrzymkę Wspólnoty Caritas. W sobotę, 20 września 2025 r. spotkamy się w warszawskiej Świątyni Opatrzności Bożej, pod hasłem „Szukajcie nadziei...”, aby umocnić się w wierze, wymienić doświadczenia i wrócić do parafii z nowym zapalem do czynienia dobra. Od 8³⁰ do 10⁰⁰ rejestracja grup. Po oficjalnym powitaniu uczestnicy zostaną zaproszeni do strefy Inspiracji – czterech równoległych spotkań, które pokazują, jak twórczo odpowiadać na realne potrzeby bliźnich:

* **Fundacja „Wolne Miejsce”** tworzy przestrzeń bliskości, organizując ogólnopolskie kolacje wigilijne i śniadania wielkanocne dla osób samotnych czy doświadczających bezdomności; uczy, jak budować stoły otwarte na potrzebujących.

* **Yoł, Yoł Seniorzy!** udowadnia, że pasja nie zna metryki – seniorki rapują, tańczą i przełamują stereotypy, występując na scenach w całej Polsce.

* **Kręgi Wsparcia** to sieć przyjaciół i wolontariuszy, którzy pomagają osobom z niepełnosprawnością intelektualną w drodze do samodzielnego, sprawczego życia.

* **Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego** (Mt 5,14) zaprosi pielgrzymów do multimedialnej podróży, pokazując, że wiara, nadzieja i miłość mogą realnie zmieniać świat.

Msza św. o godz. 12⁰⁰. Po liturgii i przerwie obiadowej odbędzie się koncert w wykonaniu Mate.O, anMari i grupy Sezon na Czereśnię. Zgłoszenia grup przyjmuje Caritas diecezjalna.

5. Trwają akcje pomocy chorym i potrzebującym. Od ostatniej konferencji wpłynęło 15 wniosków o pomoc bezpośrednią. Wszystkie zostały rozpatrzone indywidualnie, a pomoc udzielona. Proszę księży o rzetelne wypełnienie rubryki przeznaczonej jako informacja od Proboszcza o osobie ubiegającej się o pomoc. To bardzo cenne wskazówki uzasadniające udzielenie pomocy.

6. Dziękuję Księżom Dziekanom za pomoc w zebraniu zapotrzebowania na świece Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom 2025. Świece już są w magazynach i w najbliższym czasie będą rozwieszane do parafii dziekańskich. Mała świeca – 7 zł za szt., duża świeca – 20 zł.

II. Działania statutowe kierowane do wiernych w diecezji

Działalność statutowa Caritas i ciągła realizacja projektów ze środków zewnętrznych, to konkretne działania, które zmieniają codzienność osób najbardziej potrzebujących oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Wsparcie systematycznie kierowane jest do osób starszych, chorych, z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych szeregiem problemów społecznych. Stale inwestujemy w rozwój wolontariatu. Fundamentem działań są wolontariusze, którzy z sercem i zaangażowaniem wspierają innych.

Od ostatniej konferencji realizuje działania:

1. Wzmocnienie samodzielności i przełamanie barier społecznych u 20 osób z niepełnosprawnościami (projekt „Aktywni i samodzielni – kolejna edycja!” realizowany do 31.03.2026 r. w całości finansowany ze środków PFRON – 411 400,00 zł).
2. Wsparcie finansowe dla osób z niskim budżetem domowym w postaci dofinansowania zakupu do leków i wyrobów medycznych (Konkurs grantowy „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ!” organizowany przez Fundację „Dbam o Zdrowie” 35 000,00 zł).
3. Pomoc w funkcjonowaniu w społeczeństwie 19 osób z niepełnosprawnościami, poprzez ich aktywizację społeczną, organizację czasu wolnego, asystę w wypełnianiu codziennych obowiązków przy wsparciu osób

towarzyszących – dla Organizacji Pozarządowych – edycja 2025 realizowany do końca roku ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 893 250,00 zł.

4. Wsparcie psychospołeczne, zawodowe, działania integracyjne dla obywateli państw trzecich i społeczeństwa przyjmującego – mieszkańców diecezji, z zaangażowaniem III sektora, jednostek samorządu terytorialnego, PZC, SKC (projekt „Inicjatywa społeczna na rzecz wsparcia integracyjnego w Polsce dla uchodźców dotkniętych konfliktem” finansowane ze środków Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców – UNHCR realizowany do 31 grudnia 2025 r. w kwocie 630 500,00 zł – z możliwością kontynuowania w 2026 r.

5. Aktywizację 50 osób z niepełnosprawnościami i 20 opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez prowadzenie przez Caritas poradnictwa psychologicznego, społecznego-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób z niepełnosprawnością (projekt „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społecznego – prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób z niepełnosprawnością” realizowany do 12 grudnia 2025 r. ze środków Marszałka Województwa Lubelskiego w wysokości 64 800,00 zł).

6. Rozwój i wzmocnienie wolontariatu na terenie diecezji wśród 100 liderów wolontariatu i wolontariuszy z pięciu lokalizacji. Zakończyliśmy warsztaty tematyczne ukierunkowanych na standaryzację wolontariatu i podnoszenie wiedzy i kompetencji uczestników (projekt „Caritasowa Akademia Talentów – kontynuacja!” realizowany do 30 czerwca 2026 r. ze środków Programu Rządowego NOWEFIO z Narodowego Instytutu Wolności w kwocie 332 020,00 zł).

7. Wsparcie w postaci kart przedpłaconych kierowane do osób z niepełnosprawnościami i seniorów – obywateli państw trzecich do wykorzystania w sieci sklepów Biedronka (program Fundacji Biedronki i Caritas Polska: „Witamy i Pomagamy – zakupy Edycja 2025” realizowany do 31 grudnia 2025 r. w kwocie 250 000,00 zł).

8. Trwają przygotowania do realizacji 2 letniego projektu (01.10.2025 – 31.10.2027), kierowanego do obywateli państw trzecich i mieszkańców diecezji, którego celem jest integracja międzykulturowa, poprzez udział w szeroko zakrojonych imprezach kulturalno-oświatowych, odkrywaniu i poznaniu miejsc kultu religijnego. Szkolenia, warsztaty kursy tematyczne, tłumaczenia, warsztaty międzykulturowe, doposażenie siedziby Caritas. Projekt konkursowy, bardzo wysoko oceniony przez Komisję Oceny Projektów Europejskich i zaakceptowany do realizacji (projekt „Razem na rzecz integracji!” finansowany ze środków Unii Europejskiej

złożony do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w kwocie 2 320 200,00 zł).

9. Złożyłem projekt skierowany na rozwój wolontariatu. Dzięki wolontariuszom, Caritas jest blisko potrzebujących i realizuje swoją szeroko zakrojoną misję pomocową. Widzę potrzebę profesjonalizacji i ciągłej standaryzacji działań ukierunkowanych na rozwój wolontariatu, celem jeszcze większego docenienia bezinteresownego zaangażowania osób w różnym wieku w działania misyjne organizacji którą kieruję. Oczekuję na rozstrzygnięcie projektu 3 letniego w ramach Konkursu WOW w NGO! Edycja 2025 Programu Korpus Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030 pt.: „WOW! Liderzy dobra!”

Głównym celem działań jest wzmocnienie Caritas Diecezji Zamojsko – Lubaczowskiej w zakresie profesjonalizacji i systemowego rozwoju wolontariatu poprzez wdrożenie nowoczesnych rozwiązań w organizacji i zarządzaniu wolontariatem oraz rozwój potencjału systematycznie działających wolontariuszy na terenie diecezji w okresie od 01.10.2025 do 30.09.2028 w kwocie 454 900,00 zł.

III. Pomoc osobom w kryzysie uchodźczym w obliczu trwających działań wojennych

Systematyczna pomoc osobom w kryzysie uchodźczym przekłada się na szeroko zakrojone działania pomocowe dla najbardziej potrzebujących mieszkańców diecezji. Przekazywane darowizny rzeczowe, działania miękkie w postaci szkoleń, spotkań, oddziaływaniom psychospołecznym są kierowane zarówno do obywateli państw trzecich, jak i mieszkańców diecezji. Świadczą o tym dotychczasowe, ponad 3 letnie działania prowadzone w Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom działającego w strukturach Caritas przy ul. Kolegiackiej 1A w Zamościu.

Działania pomocowe na każdym etapie realizacji angażują mieszkańców diecezji w integrację i oddziaływania psychospołeczne. Uczestnicy, to głównie seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, dzieci i młodzież.

Szeroki wachlarz prowadzonego wsparcia, zróżnicowane formy pracy oraz darowizny rzeczowe jakie otrzymuje Caritas, są dystrybuowane do osób potrzebujących, o niskim statusie materialnym, niezależnie od pochodzenia. Ma to bardzo wymierne korzyści dla mieszkańców diecezji, którzy wymagają pomocy, wsparcia w formie psychospołecznej i rzeczowej.

Systematyczna pomoc, wsparcie i integracja:

1. Wsparcie rzeczowe, imprezy kulturalno-oświatowe, wyjścia edukacyjne, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, psychospołeczne, opieka nad dziećmi, szeroko zakrojone działania integracyjne na terenie

diecezji. Działania prowadzimy wspólnie z PZC, SKC, trzecim sektorem oraz z zaangażowaniem jednostek samorządu terytorialnego (program „Inicjatywa społeczna na rzecz wsparcia integracyjnego w Polsce dla uchodźców dotkniętych konfliktem” w ramach programu finansowanego ze środków Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR). Projekt realizowany do 31 grudnia 2025 r. – z możliwością przedłużenia na kolejny rok.

2. Realizacja 2-letniego projektu skierowanego do obywateli państw trzecich i mieszkańców diecezji w okresie 01.10.2025 – 31.10.2027 pt. „Razem na rzecz integracji!” finansowanego ze środków Unii Europejskiej w kwocie 2 320 200,00 zł.

3. Członkostwo Caritas w strukturze Caritas Sieci Centrów Pomocy Migrantom i Uchodźcom. Systematycznie realizujemy podpisaną z Caritas Polska w styczniu 2025 roku umowę, regulującą współpracę w usystematyzowanej strukturze pomocowej. Szkolenia branżowe dla kadr, dofinansowanie do działań Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom, przekazywanie darowizn rzeczowych – to wycinek oferowanej pomocy ze strony Caritas Polska.

4. Comiesięczne spotkania w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim przedstawicieli sektora pozarządowego i publicznego w pracach Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej na zaproszenie Krzysztofa Komorskiego – Wojewody Lubelskiego.

5. Pomoc rzeczowa dla najbardziej potrzebujących mieszkańców diecezji (Polaków i obywateli państw trzecich) – darowizna UNHCR. Dziękuję Księżom za zainteresowanie dystrybucją rzeczy, jakie Caritas otrzymała w ramach prowadzonych działań. Materace, śpiwory, kołdry, poduszki, koce, ręczniki, łóżka oraz bogate pakiety higieniczno – pielęgnacyjne, to rzeczy przekazane do Parafialnych Zespołów Caritas, Centrum i placówek pomocowych na terenie diecezji. Kwota rozprowadzonych wśród mieszkańców diecezji artykułów to 400 000,00zł.

Działania statutowe Caritas wspierane są przez prywatnych darczyńców, księży pracujących w diecezji jak i poza granicami, Caritas Polska, Caritas Internationalis, Caritas Austria, Caritas Norwegia, UNHCR oraz przez szereg donorów, którym bliskie są potrzeby ludzi dotkniętych konfliktem oraz problemami społecznymi. Dziękuję wszystkim, którzy wspierają działania Caritas. Dobroć i gotowość do niesienia pomocy sprawiają, że nasza misja jest ciągle żywa i realna. Wspólnie możemy odpowiadać na potrzeby najbardziej bezbronnych.

Ks. Marcin Jakubiak

WYDZIAŁ ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZY.

1. TUW Od dnia 01.07.2025 do 30.06.2026 r.
Budynki i budowle od pożaru i innych zdarzeń losowych – polisa nr UM 32995005
Odpowiedzialność cywilna osób duchownych z tytułu posługi duszpasterskiej – polisa nr UM 32995009
Odpowiedzialność cywilna Parafii i Kurii Diecezjalnej – polisa nr UM 32995008
Nieszczęśliwe wypadki kapłani – polisa nr 49163185
Nieszczęśliwe wypadki osoby pracujące dorywczo – polisa nr 49163240
Nieszczęśliwe wypadki osoby pracujące na stałe – polisa nr 49163084
Panele fotowoltaiczne od 26.08.2025 do 25.08.2026 roku – polisa FB nr 32995018
Panele słoneczne od 26.08.2025 do 25.08.2026 roku – polisa FB nr 32995017
Zgłaszanie szkód tel. +48/225453950.
Opłaty za TUW do 30 września 2025 r.
2. Opłata roczna za serwer 300 zł.
3. Zbiórki przechodnie proszę wpłacać na konto: 57 1240 2005 1111 0010 1940 4403
4. Konto – darowizny Diecezja Zamojsko-Lubaczowska ul. Hetmana Jana Zamojskiego 1, 22-400 Zamość, Bank Pekao S.A. Darowizny – nr konta: 63 1240 2005 1111 0010 2453 9572.
5. Dziękuję Dziekanowi Dekanatu Hrubieszów Południe, Dziekanowi Dekanatu Tyszowce, Proboszczowi Parafii Łabunie za informację o dodatkowych źródłach dochodu parafii.

Ks. Miłostaw Żur

BUDOWA DOMU TRZECIEGO TYSIĄCLECIA

1. Od września planowane jest rozpoczęcie kompleksowych prac remontowo-wykończeniowych w Domu Trzeciego Tysiąclecia. Obejmą one m.in. instalacje hydrauliczne, prace malarskie i glazurnicze, a także gruntowne prace porządkowe na terenie obiektu i wokół budynku. Celem działań jest podniesienie standardu technicznego oraz estetycznego całej przestrzeni.

2. Równolegle prowadzone są rozmowy z wykonawcami i sporządzane szczegółowe wyceny poszczególnych robót. Analiza kosztów pozwoli na wybór najbardziej optymalnych ofert zarówno pod kątem jakości wykonania, jak i racjonalności ekonomicznej.

3. Zakończone zostały wszystkie formalności związane z uruchomieniem dostaw gazu. Przyłącze gazowe zostało wykonane, kluczowym etapem było podpisanie umowy na odbiór paliwa gazowego, co umożliwi pełne korzystanie z instalacji zgodnie z obowiązującymi normami bezpieczeństwa i eksploatacji.

Ks. Andrzej Łuszcz

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE

1. Alumni po zakończeniu letniej sesji egzaminacyjnej rozpoczęli wakacje. Do sesji przystąpiło 13 seminarzystów. Średnia ocen całego seminarium uzyskanych podczas egzaminów wyniosła 4,33. Najwyższą średnią 5.00 uzyskał alumn III roku Eryk Ostrowski. Jeden alumn otrzymał dwie oceny niedostateczne, które zostały poprawione w sesji poprawkowej.

2. Alumni podczas wakacji odbywają praktyki duszpasterskie i dyżury w seminarium, zgodnie z przyjętym harmonogramem. Moderatorów praktyk oraz Proboszczów alumnów proszę o dostarczenie do seminarium opinii o podopiecznych, niezwłocznie po zakończeniu posługi.

3. Diakoni we wrześniu odbędą praktyki miesięczne w wyznaczonych parafiach: pw. MB Królowej Polski w Zamościu oraz pw. św. Marii Magdaleny w Biłgoraju. Jeden diakon odbędzie roczną praktykę duszpasterską w Tomaszowie Lubelskim w parafii pw. Zwiastowania NMP. Księżom Proboszczom parafii dziękuję za życzliwość.

4. W wyniku zakończonej 10 lipca rekrutacji do seminarium zostało przyjętych pięciu kandydatów. Do 17 września trwa dodatkowy nabór. Szczegóły rekrutacji są dostępne na stronie internetowej WSD. Pierwszym etapem rekrutacji jest rozmowa z Proboszczem, następnie kandydat umawia się na spotkanie z Rektorem Seminarium. Ostatnim etapem rekrutacji jest rejestracja na KUL.

5. Powrót alumnów do seminarium przewidziany jest na 30 września. Rozpoczęcie zajęć dydaktycznych 1 października br. Alumni roku I rozpoczną formację od 26 września.

6. 7 i 14 września odbędzie się zbiórka na rzecz seminarium. Zgodnie z zapowiedziami nie będzie tacy na seminarium w listopadzie. Dziękuję za tace zebrane w lipcu. Parafie, które nie dokonały jeszcze wpłat na

konto, proszę o uregulowanie zaległości według danych zamieszczonych na dowodach wpłat.

Dziękuję księżom za życzliwość względem seminarzystów i współpracę w formowaniu przyszłych księży. Jak zawsze proszę o modlitwę w intencji nowych powołań, w intencji powołanych i w intencji wychowawców.

Ks. Witold Słotwiński

KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ

1. W dniach 2-14 sierpnia odbyła się XLIII Piesza Pielgrzymka Zamojsko-Lubaczowska na Jasną Górę. Katolickie Radio Zamość sprawowało opiekę medialną nad tym wydarzeniem.
2. Katolickie Radio Zamość sprawowało także opiekę medialną nad XV Exodusem Młodych.
3. Dziękuję księżom proboszczom za życzliwość i wsparcie rozgłośni poprzez zaproszenie na „Niedzielę Radiową”. Od ostatniej konferencji odwiedziliśmy parafie: Krasnobród pw. Zesłania Ducha Świętego, Złojec, MBKP w Zamościu, Lubycza Królewska i Księżpol. Zachęcam parafie, które nie gościły jeszcze Katolickiego Radia Zamość w ramach niedzieli, do wsparcia w tej formie rozgłośni.
4. W dniu 21 września w kościołach zbierane będą ofiary do puszek na potrzeby rozgłośni. Będzie przygotowany krótki list, który będzie można odczytać w ramach ogłoszeń.
5. Katolickie Radio Zamość, jak każdego roku, przygotowało kalendarz na 2026 rok. Motywem przewodnim jest 25 rocznica wejścia w życie I Synodu Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej. Cena 11 zł.
6. Po wakacjach przygotowaliśmy nowy program ramowy radia. Dziękuję 50 księżom wolontariuszom, którzy od września wyrazili chęć współpracy z rozgłośnią. Zapraszam do słuchania radia i promowania go w parafiach.
7. Księży proboszczów proszę o przesyłanie informacji dotyczących życia parafii (zapowiedzi, relacje w formie tekstowej, plakaty i zdjęcia) na adres: redakcja@radiozamosc.pl lub telefonicznie do Działu Informacji: 84 638 90 10. Dziękuję za każdą formę współpracy.

Ks. Sylwester Zwolak

PIESZA PIELGRZYMKA NA JASNĄ GÓRĘ

W dniach 2-14 sierpnia 2025 r. odbyła się 43. Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę pod hasłem: „Pielgrzymi nadziei”. Rozpoczęła się Mszą św. w katedrze zamojskiej pod przewodnictwem Biskupa Mariana Rojka, który pobłogosławił pielgrzymów na drogę i wyruszył na pątniczy szlak. Pielgrzymowaliśmy w liczbie około 450 pątników przez 13 dni w pięciu grupach. 14 sierpnia pątnicy dotarli na Jasną Górę wraz z Biskupem Mariuszem Leszczyńskim.

Główne służby tworzyli: Dyrektor – ks. Marek Mazurek, Wicedyrektor – ks. Karol Stolarczyk, Ojciec duchowny – ks. Mariusz Skakuj, Główny kwatermistrz – ks. Michał Efner,

Służba pielgrzymkowa: ks. Marcin Dańków, ks. Marek Kędzia, Marcin Koper, Krystian Nowak, Damian Sobczak, Mateusz Trześniowski. Liturgia – dk. Krystian Skiba, al. Kacper Król. Sekretariat i zaopatrzenie: Anna Janczyk, Gabriela Nowak, Agnieszka Dudzic-Trześniowska. Służba Medyczna: Elżbieta i Krzysztof Żebrowscy, Katolickie Radio Zamość: Joanna Suszko, Paweł Michalski, Obsługa medialna: Agnieszka Dudzic-Trześniowska, Sanepid – Edward Habit, Transport medyczny – Ryszard Romańczuk, Transport bagaży: Szymon Ogonowski, Arkadiusz Wyłupek.

W pielgrzymce uczestniczyli również kapłani: ks. Paweł Kubiszyn, ks. Maciej Banach, ks. Bartłomiej Garczyński, ks. Karol Jędruszcak, ks. Grzegorz Szlązak, ks. Grzegorz Chabros, który rozpoczął pielgrzymowanie z Bełza 31 lipca.

GRUPY:

Bł. Jerzego (Ziemia biłgorajska) – 108 osób

Najmłodszy pielgrzym – Leon Paczos (4 lata)

Najstarszy pielgrzym – Bronisław Jabłoński, Mirosław Pękalski (75 lat)

Ks. Mateusz Kozyra – Przewodnik

Benedyktynki: s. Aneta OSB, s. Bożena OSB, s. Franciszka OSB, s. Monika OSB, s. Emilia FMM

Kleryk: al. Bruno Gleń

Pielęgniarki: Ryszarda Granda, Danuta Kulnianin, Ewa Dziduch

Porządkowi: Adam Małek, Mariusz Młynarz, Teodor Rosołowski

Łączność: Marcin Dziduch

Schola: Zofia Chmiel, Klaudia Dardiel, Wiktoria Dziduch, Aleksandra Łasocha, Alicja Siwiela, Karolina Sobczak

Kwatermistrz: Jadwiga Potocka

Św. Stanisława (Ziemia lubaczowska) – 61 osób

Najmłodszy pielgrzym – Amelia Konopka (14 lat)

Najstarszy pielgrzym – Stanisława Mielniczek (74 lata)

Ks. Roman Karpowicz – Przewodnik

Ks. Piotr Grzechnik, ks. Tomasz Rybiński

Porządkowi: Maciej Bem

Kwatermistrz: Dominika Serafin

Św. Józefa (Ziemia tomaszowska) – 73 osoby

Najmłodszy pielgrzym – Barbara Krzaczkowski (10 lat)

Najstarszy pielgrzym – Marian Kudyba (71 lat), Marian Miziak (71 lat)

Ks. Adam Malinowski – Przewodnik, Ks. Grzegorz Chabros

Pielęgniarki: Agata Bardega, Marzena Mużacz, Monika Serafin

Porządkowi: Sebastian Kawka, Mariusz Kobialka,

Kwatermistrz: Weronika Chimeczuk Teresa Rollinger

Schola: Sławomir Karwański, Ewelina Kuryło, Aleksandra Magdziak

Bagażowy: Krzysztof Dejneka

Św. Tomasza (Ziemia zamojska) – 137 OSÓB

Najmłodszy pielgrzym – Leon Ogonowski (7 lat)

Najstarszy pielgrzym – Elżbieta Litwiniuk (86 lat)

Ks. Andrzej Wąsek – przewodnik, ks. Krystian Malec, ks. Tomasz Pachuta

s. Katarzyna – Franciszka Rodzina Maryi, s. Jordana, s. Klara – Józefitki

Pielęgniarki: Maria Kapłon-Wnuk, Ewa Selwa

Porządkowi: Adam Abraszek, Tomasz Nowiński, Bartłomiej Nowiński, Damian Szuwara

Łączność: Damian Bołociuch, Sasha Savić

Schola: Natalia Antoniszewska, Magda Badalska, Jakub Abraszek, Mariusz Mądrzak, Antoni Pułtorak

Kwatermistrz: Kacper Król, Marcelina Mazur

Bagażowy: Arkadiusz Maryńczak

Św. Wojciecha (Ziemia hrubieszowska) – 38 osób

Najmłodszy pielgrzym: Oliwia Nowosad (13 lat)

Najstarszy pielgrzym: Władysław Czarpak (78 at)

Ks. Tomasz Żurawel – przewodnik

Pielęgniarki: Maria Grzegorzczak, Bernadeta Niżnikowska

Porządkowi: Radosław Kasztelan, Miłosz Wójtowicz

Łączność: Marek Frańczuk

Kwatermistrz: Jolanta Buczek-Serafin, Mariusz Grzesiak, Marcin Gontar

Schola: Barbara Gryn, Aleksandra Dzik, Hubert Kowalski, Oliwia Nowosad, Julia Ferenc

Bagażowy: Krzysztof Janczarek

Dziękuję Panu Bogu i Pani Jasnogórskiej za wyjątkowy czas i bezpieczne dotarcie do celu wędrówki. Biskupowi Marianowi Rojkowi za ojcowskie wsparcie i podjęcie trudu pielgrzymowania oraz Biskupowi Mariuszowi Leszczyńskiemu za wprowadzenie na Jasną Górę. Katolickiemu Radiu Zamość za czas antenowy, dzięki czemu wiele osób mogło duchowo wziąć udział w rekolekcjach w drodze. Wszystkim, którzy bezpośrednio zaangażowali się w przygotowanie pielgrzymki: kapłanom i świeckim. Przez Księży Dziekanów i Proboszczów dziękuję wszystkim wiernym, którzy otworzyli swoje serca dla pątników, podjęli w ich intencji modlitwę, obdarzali dobrym słowem, przysłowiowym „kubkiem wody” i pożywieniem, zarówno w diecezji, jak i poza jej granicami.

Ks. Marek Mazurek

IV EXODUS RODZIN

W Sanktuarium św. Stanisława BM w Górecku Kościelnym, 15 czerwca 2025r., odbyło się IV Spotkanie Exodus Rodzin.

Uroczystej Mszy św. o godz. 12⁰⁰ przewodniczył i homilię wygłosił ks. Tomasz Źwiernik. On również wygłosił konferencję poświęconą odpowiedzialności ojcowskiej. O godz. 15⁰⁰ uczestnicy zjednoczyli się na wspólnej modlitwie Koronką do Miłosierdzia Bożego.

Po modlitwie przyszedł czas na integrację – zabawy, konkursy i śpiew, które stworzyły okazję do budowania wspólnoty. Dzieci miały przygotowany osobny program, dzięki czemu rodzice mogli w pełni uczestniczyć w modlitwie i konferencjach. Kolejnym ważnym punktem było poruszające świadectwo ewangelizatora Witka Wilka. Spotkanie zwińczył koncert i modlitwa uwielbienia, które poprowadził Zespół Mocni w Duchu.

W Spotkaniu uczestniczyło 1000 osób z całej diecezji. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w organizację IV Exodusu Rodzin – kapłanom oraz wspólnotom i rodzinom formującym się w naszej diecezji: Duszpasterstwu Rodzin, Domowemu Kościołowi, Wspólnocie Przyjaciół Oblubieńca oraz małżeństwom związanym z Exodusem Młodych.

*Ks. Jarosław Kędra
Ks. Maciej Lewandowski*

EXODUS MŁODYCH

W dniach 19-22 sierpnia 2025 r. w Zwierzyńcu odbyło się XV Ogólnopolskie Spotkanie Młodzieży w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej *Exodus Młodych* pod hasłem: „Czekam na Ciebie”, zorganizowane przez: Diecezjalne Duszpasterstwo Młodzieży Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej oraz Fundacja „Exodus Młodych”.

Temat spotkania nawiązywał do zaproszenia, które Bóg kieruje do każdego człowieka, a miejscem spotkania jest Kościół. Ukazaliśmy młodzieży znaczenie Kościoła zbudowanego z żywych kamieni czyli każdego z nas. W realizacji spotkania pomogły: nabożeństwa, zaproszeni goście, koncerty, spotkania w grupach i warsztaty.

W spotkaniu wzięło udział – 756 osób.

Dziękuję wszystkim zaangażowanym w przygotowanie spotkania: biskupowi Marianowi Rojkowi za objęcie wydarzenia patronatem duchowym oraz wsparcie duchowe i materialne. Katolickiemu Radio Zamość za patronat medialny spotkania, reklamę, obecność i codzienne relacje na żywo. Diecezjanom za wsparcie finansowe wydarzenia.

Dziękuję katechetom świeckim i duchownym za zachęcenie młodzieży do uczestnictwa w wydarzeniu. Kapłanom, którzy zorganizowali grupy z parafii, a także byli obecni. Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zorganizowania i tworzenia spotkania.

Ks. Dariusz Babiak

LITURGICZNA SŁUŻBA OŁTARZA

1. Exodus młodych

Podczas Exodusu Młodych w Zwierzyńcu Liturgiczna Służba Ołtarza posługiwała podczas liturgii. Dziękuję zaangażowanym ceremoniarzom i lektorom oraz ks. Kamilowi Kossakowi.

2. VII Diecezjalny Dzień Sportu – 10 września 2025 r.

Duszpasterstwo LSO razem z Diecezjalnym Duszpasterstwem Młodzieży zaprasza 10 września do Tomaszowa Lubelskiego na VII Diecezjalny Dzień Sportu. Zaproszenie kierujemy do: ministrantów, lektorów, ceremoniarzy, członków Ruchu Światło-Życie, członków KSM, harcerzy oraz innych parafialnych grup młodzieżowych, którzy są uczniami klas III-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych.

Msza św. w Sanktuarium MB Szkaplerznej w Tomaszowie Lubelskim o godz. 9⁰⁰, której będzie przewodniczył i słowo Boże wygłosi bp Marian Rojek. Następnie uczestnicy udadzą się na obiekty OSiR *Tomasovia* w Tomaszowie Lubelskim. Godz. 10³⁰ otwarcie VII Diecezjalnego Dnia Sportu. W programie konkurencje sportowe: piłka nożna, piłka plażowa, biegu sztafetowe, biegi średniodystansowe, skok w dal z miejsca, rzut piłeczką palantową, biegi w workach oraz rzut lotką. Zakończenie i wręczenie medali oraz statuetek o godz. 14³⁰.

Zapisy do 5 września. Proszę o terminowe zgłaszanie drużyn. Kartę zgłoszeniową oraz imienną listę uczestników należy przesłać na adres mailowy: lso@zamojskolubaczowska.pl. Udział w Dniu Sportu jest bezpłatny, a dla pierwszych zgłoszonych 750 uczestników i duszpasterzy zapewniony będzie ciepły posiłek. Dzień Sportu zorganizowany jest dzięki wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zapraszam do udziału i proszę o terminowe zgłoszenia.

3. Diecezjalna Pielgrzymka LSO do Krasnobrodu – 11 X 2025 r.

Zapraszam ministrantów, lektorów i ceremoniarzy razem z duszpasterzami parafialnymi na Pielgrzymkę Liturgicznej Służby Ołtarza do Sanktuarium Matki Bożej Krasnobrodzkiej w sobotę 11 października 2025 r. Mszy św. będzie przewodniczył bp Marian Rojek. Za sekretariat pielgrzymki odpowiedzialny jest ks. Mateusz Maksim, duszpasterz LSO w rejonie zamojskim.

4. Kurs lektorski

Zapraszam ministrantów z klas VII, VIII Szkoły Podstawowej i starszych na kurs lektorski. Zajęcia będą odbywały się w soboty raz w miesiącu: Biłgoraju, Hrubieszowie, Lubaczowie, Tomaszowie Lubelskim i Zamościu. Kandydatów na lektorów proszę zgłaszać do rejonowych duszpasterzy LSO do 15 października.

5. XXIII Turniej LSO w Halowej Piłce Nożnej

Zapraszam na XXIII Turniej w Halowej Piłce Nożnej dla Liturgicznej Służby Ołtarza Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej. Turniej odbywa się w trzech etapach. Dekanalnych duszpasterzy proszę o zorganizowanie rozgrywek w dekanacie do końca października. Do połowy listopada zostaną rozegrane rozgrywki rejonowe w pięciu miastach powiatowych diecezji. Finał diecezjalny – 15 listopada w Tomaszowie Lubelskim.

Uczestnicy będą startować w trzech kategoriach wiekowych: MINI-STRANT roczniki 2014-2017; LEKTOR MŁODSZY – roczniki 2010-2013; LEKTOR STARSZY roczniki 2006-2009. Proszę, by w zawodach brali udział tylko i wyłącznie członkowie służby liturgicznej.

Ks. Sebastian Koper

RUCH ŚWIATŁO-ŻYCIE

Bardzo ważnym elementem formacji w Ruchu Światło-Życie są rekolekcje wakacyjne, których celem jest doprowadzenie do głębszej więzi z Chrystusem i Kościołem. W roku formacyjnym realizujemy temat: „Powołani do misji”

Rekolekcje odbywały się w dwóch turnusach, w miejscowościach: Dereźnia Solska, Lubycza Królewska, Korchów Drugi, Chmielek. Do poszczególnych punktów oazowych zgłosiło się 245 uczestników, 10 kapłanów, 9 alumnów i 60 animatorów. W rekolekcjach poza diecezją wzięły udział 24 osoby na III st. ONŻ oraz KODA. W rekolekcjach uczestniczyło 348 osób. Wiele osób włączyło się w dzieło Krucjaty Wyzwolenia Człowieka.

W diecezji odbyły się następujące stopnie:

Turnus I 28.06-14.07 2025

ODB - Lubycza Królewska – Ks. Michał Koziółek,

OND I- Dereźnia Solska – Ks. Jakub Bubilek, Ks. Łukasz Łukasiewicz

OND II- Chmielek – Ks. Artur Łakomy, Ks. Daniel Wójcik

Termin 07-14.07.2025

ODB- Lubycza Królewska – Ks. Jerzy Frankiewicz

Turnus II 15-31.07 2025

OND III – Korchów Drugi – Ks. Dariusz Babiak, Ks. Artur Juszcak

ONŻ I – Lubycza Królewska – Ks. Piotr Gorzkowski

ONŻ II – Dereźnia Solska – Ks. Marek Saj

Domowy Kościół

OR II – Bystra Krakowska. Prowadzący ks. Maciej Banach

OR I – Olchowa. Prowadzący ks. Marcin Kornaga

Dziękuję księżom prowadzącym rekolekcje, formującym dzieci i młodzież w parafiach, proboszczom, na których terenie odbywały się poszczególne stopnie rekolekcyjne. Dziękuję wychowawcom Wyższego Seminarium Duchownego za umożliwienie alumnom odbywania praktyk wakacyjnych podczas posługi rekolekcyjnej Ruchu Światło-Życie.

Ks. Dariusz Babiak

KOMISJA MUZYKI KOŚCIELNEJ

Diecezjalna Szkoła Muzyki Kościelnej ogłasza zapisy na 5-letnie studia w roku akademickim 2025/2026. Nauka obejmuje: indywidualne lekcje gry na fortepianie i organach, naukę organowego akompaniamentu kościelnego (muzyczna praktyka liturgiczna), wykłady z historii muzyki, organoznawstwa, liturgiki, ćwiczenia z zakresu harmonii, kształcenia słuchu, dyrygentury oraz prowadzenia chóru.

Zajęcia odbywają się w soboty w godzinach przedpołudniowych.

Przyjmujemy kandydatów bez ograniczeń wiekowych. Możliwość nauki gry na pianinie i organach prowadzona jest od podstaw lub jeśli kandydat posiada pewne umiejętności lub ukończył zajęcia w innej szkole, ognisku muzycznym, kwalifikowany jest po zaliczeniu przedmiotów teoretycznych na kolejny rok studiów w zależności od stopnia zaangażowania muzycznego.

Kandydaci składają dokumenty:

- wypełniony formularz zgłoszeniowy (dostępny na diecezjalnej stronie internetowej w zakładce; Instytucje/Szkoła Muzyki Kościelnej/Formularz.

- 2 zdjęcia (format legitymacyjny)

Dokumenty należy złożyć w Sekretariacie SMK (budynek diecezjalnego muzeum) – domofon numer 6 – w godzinach urzędowania (poniedziałek – piątek: 13⁰⁰-19⁰⁰, sobota 9⁰⁰-15⁰⁰) lub przesłać na adres: Szkoła Muzyki Kościelnej, ul. Kolegiacka 1a, 22-400 Zamość. Studia są odpłatne – miesięczne czesne wynosi – 280 zł.

Ks. Witold Batycki

SPRAWY MISYJNE

1. W dniu, 29 czerwca 2025 r. w Grodzie Posadów odbył się XI Piknik Misyjno-Sportowy pod hasłem „Pomóżmy Misjonarzom” w którym uczestniczyło około 1000 osób. Na cele misyjne zebraliśmy 20.203,45 zł:

- 2 tys. zł – Moniki Huk, wolontariuszki Pallotyńskiej Fundacji Misyjnej Salvatti.pl;
- 5 tys. zł – Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi z Łabuń;
- 6 tys. zł – ks. Jerzego Pilusia, posługującego w Abchazji;
- 3 tys. zł – ks. Dariusza Komadowskiego, posługującego w Gruzji;
- 3 tys. zł – ks. Michała Skubisa, posługującego w Papui Nowej Gwinei.
- 1203,45 zł – cele statutowe Stowarzyszenia Miłośników Grodu Posadów.

2. We wrześniu przekażę 2,5 tys. dolarów (z makulatury) na wybudowanie kolejnych cystern na wodę w Argentynie. Podziękowanie od o. Faliszka z Argentyny, gdzie trwają prace przy budowie trzech cystern na wodę w Anatuja.
3. W dniach 16-17 września odbędzie się jesienne zebranie PDM i innych środowisk misyjnych w Domu rekolekcyjno-formacyjny „Dobre Miejsce” w Warszawie.
4. Dzieła Misyjne Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej zgłosiły do Komisji Episkopatu Polski ds. Misji kandydaturę Pani Barbary Gryn z Koła Misyjnego w Trzeszczanach do uhonorowania medalem „Benemerenti in Opere Evangelizationis” w kategorii „Pomoc modlitewna i duchowa”.
5. Młodzież przystępująca do sakramentu bierzmowania ma możliwość włączenia się w pomoc dla powołanych na terenach misyjnych poprzez zakup krzyży misyjnych.
6. Zbiórka surowców wtórnych: makulatura, papier, książki, zeszyty, gazety, czasopisma, opakowania kartonowe szare i kolorowe. Dowóz makulatury do Łabuń. Obok kościoła znajduje się 6 tonowy kontener. Kontenery znajdują się również w parafiach św. Józefa w Tomaszowie Lubelskim; św. Brata Alberta w Zamościu; św. Marii Magdaleny w Biłgoraju, św. Mikołaja w Hrubieszowie, św. Stanisława Bpa w Lubaczowie oraz Tarnogrodzie. Akcję można wspierać wpłacając pieniądze na konto diecezji, ul. Zamoyskiego 1, 22-400 Zamość (57 1240 2005 1111 0010 1940 4403) z dopiskiem „Studnia na misje”.
7. Księży proszę o rozprowadzanie materiałów misyjnych, które można pobrać ze strony: <http://misje.zamojskolubaczowska.pl>.
8. Misjonarze proszą o gorliwą modlitwę w ich intencji, adorowanie Najświętszego Sakramentu, modlitwę różańcową oraz intencje mszalne wraz ze stypendiami do odprawienia w ich placówkach.
9. Inicjatywa członków Róż Różańcowych, którzy oprócz modlitwy wspierają misje przez konkretną ofiarę materialną raz do roku od każdego członka/członkini 5 zł na rzecz dzieł misji. Ofiary wpłacamy w kasie kurii.
10. Zakup kubka z logo „Cegielka na budowę studni w Afryce” – 20 zł.
11. Dodatkowe informacje: www.misje.zamojskolubaczowska.pl.

Ks. Andrzej Łuszcz

ADORACJA NAJSWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

W Księdze rozmów duszy z Bogiem – św. Augustyn zapisał: „Niechaj Cię poznam, Panie, który mnie znasz, niechaj Cię poznam, mocy duszy mojej, ukaż mi się, Pocieszycielu mój, niech ujrzę Ciebie, światło oczu moich! Przyjdź, wesele ducha mego; niech Cię zobaczę, radości serca mego. Niech Cię miłuję, Życie duszy mojej! Objaw mi się, lubości moja wielka, pocieszenie moje słodkie, Panie Boże mój, żywocie mój i cała chwało duszy mojej. Niechże Cię znajdę, pożądanie serca mego, niech Cię dosięgam, miłości duszy mojej, niech Cię obejmę, Oblubieńcze niebieski, najwyższe moje rozradowanie wewnątrz i zewnątrz. Niech Cię przywdzieję, szczęśliwości wieczna, niech posiądę w środku serca mego, żywocie błogosławiony, słodkości najwyższa mej duszy, niech Cię umiłu-ję, Panie, mocy moja ...”.

Pragnę wyznać jak św. Augustyn, jak bardzo Cię miłuję, uwielbiam i potrzebuję.

Panie Jezu, kończący się miesiąc ma szczególnie charakter maryjny – wspomnienia i uroczystości ku Jej czci, przypominają nam, jak bardzo potrzebna jest nam „Matka – która pod krzyżem cierpiała”, która uczy nas pokory, która w cierpieniu nas wspomaga. Pragniemy Ci podziękować za to, że swoją Matkę uczyniłeś naszą Matką.

Dziękujemy Ci Panie, za to, że na Swoją Matkę wybrałeś dziewczynę z Nazaretu, prostą i ubogą. Za to, że uświęciłeś Jej ciało obierając je sobie na Swoje pierwsze mieszkanie na ziemi. Spraw, aby nasza pobożność maryjna była zawsze ukierunkowana w stronę Ojca. Niech każde słowo wielbiące Twoją Matkę, będzie słowem uwielbienia Boga za to najpiękniejsze Serce, jakie stworzył nie tylko na ziemi, ale w całym wszechświecie.

Panie Twoją pierwszą monstrancją na ziemi było ciało Niepokalanej Matki. To była najcenniejsza Monstrancją, jaką miałeś – żywa – i dlatego zabrałeś Ją ze sobą do nieba. Dziś w tysiącach kościołów przebywasz w złotych monstrancjach, czasem bardzo drogich, strzeżonych, ale zimnych. Złoto jest zimne, a Ty ciągle szukasz żyjących monstrancji – gorącego serca. Tysiące razy lepiej się czujesz, gdy ktoś zabierze Cię do swego serca i wędruje z Tobą po drogach tego świata. Wtedy wspominasz sobie pierwsze miesiące na ziemi, gdy było Ci najlepiej – pod sercem Matki. Wtedy najłatwiej Ci wejść w nasze codzienne życie.

Pragniesz, abyśmy wypełnieni Tobą wędrowali przez życie, oddając Ci siebie i pozwalając Ci przez nas działać.

Oto jesteśmy przed Tobą i pragniemy być żywą monstrancją. Naucz nas, Panie, jedynie tego, byśmy Cię ustawicznie adorowali, jak to czyniła Twoja Matka. Naucz nas chodzić z Tobą, i na każdym kroku uważać, by Tobie nie wyrządzić krzywdy, by Cię nie urazić, a wtedy życie nasze zamieni się w Magnificat – pieśń szczęścia. Ciebie, zaś Maryjo nasza

Matko i Królowo, gorąco prosimy, dawaj nam swojego Syna Jezusa, ucz nas coraz większej miłości do niego, wstawiaj się za nami i strzeż, Niepokalana dziewico, naszych serc.

Jako Kapłani Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej chcemy w podobnym, jak u św. Augustyna, zachwycie, wyznać, że:

- bardzo Cię potrzebujemy,
- chcemy, dotykać Twojego Serca w sprawowaniu sakramentów św. – zwłaszcza Eucharystii i na adoracji,
- chcemy, słuchając Ciebie w słowie Bożym, działać – tak jak Ty chcesz,
- chcemy, poszukując Ciebie - odnajdywać Prawdę i innym ją ukazywać,
- chcemy, by Twoje słowo nas pochwyliło i przemieniało,
- chcemy, aby Twoje miłosierdzie, rozbijało skorupę naszych serc,
- chcemy, aby Twoja miłość, odbijała się w naszym życiu i posługiwaniu,
- chcemy, aby nasze serca spoczęły w Tobie.

Ks. Krzysztof Portka



INNE

Ks. Zygmunt Jagiello

**WIZYTACJA DZIEKANAŚKA ORAZ WIZYTATORA DIECEZJALNEGO
W ŚWIETLE PRAWA KOŚCIELNEGO I PARTYKULARNEGO
DIECEZJI ZAMOJSKO-LUBACZOWSKIEJ**

Wstęp

Obowiązki i prawa dziekana, jego kompetencje i zadania określa ustawodawstwo powszechne Kościoła (kan. 553-555 KPK/83), oraz uchwały synodalne oraz dekryty biskupów diecezjalnych. Prawo czyni dziekana pomocnikiem biskupa diecezjalnego, pośrednikiem pomiędzy biskupem diecezjalnym, a kurią diecezjalną oraz duchowieństwem i wiernymi świeckimi dekanatu w określonych sprawach.

Od XIII wieku zadaniem dziekana było wprowadzanie uchwał synodalnych i rozporządzeń biskupa diecezjalnego w życie dekanatu oraz poszczególnych parafii, bycie stróżem wiary, obyczajów i dyscypliny kościelnej. Po Soborze Trydenckim (1545-1563) urząd dziekana nabrał większego znaczenia i nie ograniczał się jedynie do zadań i funkcji kontrolnych czy nadzorujących pracę kapłanów w dekanacie, ale także administracyjnych, mających na celu wspomaganie biskupa w zarządzaniu i kierowaniu diecezją.

Szczegółowe normy wizytacji określały szczególnie synody diecezjalne. Między innymi synod lwowski z 1641 r. zwołany przez abpa Stanisława Grochowskiego nakazał dziekanom, aby kontrolowali życie i posługę duchownych w archidiecezji. Synod ustanowił oprócz wizytatorów generalnych, także dziekanów¹. Mieli oni 2 razy w roku w odpowiednim czasie, wizytować sumiennie, roztropnie pod rygorem kary: proboszczów parafii, wikariuszy, kapelanów, nauczycieli szkół i wszystkich pracowników służby kościelnej². Dziekani mieli dbać o gorliwe życie kapłanów, dobre obyczaje oraz inwentarz dóbr doczesnych. Troską powinni otaczać wiernych i to wszystko, co należy do życia kościelnego. Na dziekanach spoczywał obowiązek łagodzenia sporów, poprawiania obyczajów życia codziennego oraz usuwanie zgorzeń³.

¹ S. Szydelski, *Archidiecezja lwowska na synodzie 1641 roku*, Lwów 1910, s. 97.

² Synodus Dioecisana Leopoliensis, a. D. 1641: „Synodus praedictos Decanos substituit, quo sedulo monet sub poena arbitaria, ut minimum bis in anno tempore opportuno, praemissio processu omnes Parochiarum Rectores, Commendarios, Vicarios, Altaristas, Capellanos. Magistros scholarum, Cantores, aliosque munia sua circa ecclesias obeuntes visitabunt”.

³ S. Szurek, *Ustawy synodów lwowskich z lat 1564, 1593, 1641, 1765*, Lwów 1931, s. 10-11.

Na przestrzeni od XVII do XIX stulecia wizytacje dziekańskie odbywały się regularnie, zajmując miejsce rocznych zwykłych wizytacji archidiaconów, którzy na podobieństwo wizytatorów delegowanych, pozostawali tylko do wizytacji generalnych.

Instrukcja na temat pasterskiej posługi biskupów w diecezji, wydana po Soborze Watykańskim II, stanowi, że należy przywiązywać wielkie znaczenie do funkcji dziekana, którą trzeba uznać za duszpasterską, a nie tylko prawną, administracyjną czy ponadparafialną⁴. Na dziekanie spoczywa nie tylko obowiązek czuwania, ale przede wszystkim obowiązek troski apostolskiej, aby rozwijało się życie lokalnego prezbiterium i potęgowała w ramach dekanatu wspólnie podejmowana działalność duszpasterska.

Statuty „Pierwszego Synodu Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej 1996-2001” oraz „Normy dotyczące urzędu dziekana w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej”⁵ nakładają na dziekana obowiązek wizytowania parafii swojego dekanatu corocznie. Natomiast normy prawa kościelnego nakazują przeprowadzenie wizytacji co pięć lat z racji wizytacji kanonicznej przeprowadzanej w parafii przez biskupa (kan. 396 § 1 KPK/83).

1. Obowiązek wizytacji

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. w sposób jednoznaczny stanowi, że dziekan ma obowiązek wizytować parafie swojego rejonu w sposób określony przez biskupa diecezjalnego (kan. 555 § 4). Kodeks nie określa, jak często parafie mają być wizytowane przez dziekana, ani jaki jest przedmiot i zakres wizytacji. Dlatego częstotliwość, zakres i przedmiot wizytacji określa biskup diecezjalny.

Synod Zamojsko-Lubaczowski w stat. 17 nakazuje dziekanowi przeprowadzać wizytację parafii swojego dekanatu raz w roku, a następnie powinien on przedłożyć w kurii diecezjalnej sprawozdanie na piśmie zgodnie z odpowiednim kwestionariuszem. Kwestionariusz wypełnia osobiście dziekan lub wicedziekan. Bardziej szczegółowe sprawozdanie powizytacyjne powinien przedstawić co pięć lat wizytator diecezjalny przed wizytacją kanoniczną parafii, przeprowadzaną przez biskupa. Natomiast gdy chodzi o parafię dziekańską, wizytują ją dziekan innego dekanatu, wyznaczony przez kurię diecezjalną⁶.

⁴ Concilium Vaticanum II, *Decretum de pastorali episcoporum munere in Ecclesia „Christus Dominus”* 30, AAS 58(1966), s. 688-689, Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele „Christus Dominus”, w: „Sobór Watykański II, Konstytucje, Dekrety, Deklaracje”, Poznań 2002, nr 30, s. 250-251.

⁵ *Zasady Sprawowania urzędu dziekańskiego w diecezji zamojsko-lubaczowskiej*, „Zamojski Informator Diecezjalny” 16(2007) nr 4, s. 556-563.

⁶ Tamże, nr 17-18.

Każda wizytacja powinna być przeprowadzona dokładnie, bez pośpiechu i nie należy jej ograniczać tylko do wypełnienia kwestionariusza wizytacyjnego. Oprócz dziekana, który powinien ze swego obowiązku wizytowania parafii wywiązać się należycie i według przepisów prawa, duszpasterze mają zdać sobie sprawę, że wizytacja dziekańska nie jest i nie może być traktowana formalistycznie i powierzchownie, gdyż wynika ona z troski prawodawcy o właściwe funkcjonowanie parafii w aspekcie duszpasterskim, administracyjno-gospodarczym oraz religijno-moralnym. Proboszczowie muszą być świadomi zaleceń czy uwag, jakie umieszczane są w protokole wizytacji kanonicznej, a także ostatniej wizytacji dziekańskiej. Wizytacja dziekańska powinna być wcześniej zapowiedziana z miesięcznym wyprzedzeniem, aby każdy duszpasterz mógł się do niej przygotować⁷. Proboszcz powiadamia wikariuszy i innych duszpasterzy z terenu parafii, pracowników świeckich oraz radę duszpastersko-ekonomiczną o terminie wizytacji. Proboszcz ma również obowiązek poinformować parafian w ogłoszeniach parafialnych w niedzielę poprzedzającą wizytację o planowanej wizytacji dziekańskiej⁸.

Pierwszy Synod Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej wspomina także o nadzwyczajnej wizytacji parafii dziekańskiej, którą może zarządzić biskup diecezjalny⁹.

2. Coroczna wizytacja parafii

Dziekan jako przedstawiciel biskupa diecezjalnego na terenie dekanatu jest zobowiązany czuwać nad dyscypliną kościelną, kontrolować sprawowanie funkcji duszpasterskich i administracyjnych oraz troszczyć się o dobro Kościoła, parafii, duchowieństwa i wiernych. Wyrazem troski jest polecenie prawodawcy, aby dziekani przeprowadzali wizytacje parafii w powierzonym sobie dekanacie.

Oprócz wizytacji parafii przeprowadzanej co pięć lat, przed wizytacją biskupią, dziekan w myśl przepisów prawa diecezjalnego zobowiązany jest przeprowadzać wizytację parafii swego dekanatu każdego roku, w czasie dogodnym tak dla siebie, jak i proboszcza. Przedmiot wizytacji corocznej stanowią; duszpasterstwo, kancelaria parafialna, stan obiektów sakralnych i kościelnych. W roku, w którym przeprowadzana jest wizytacja przed wizytacją biskupią, nie należy już przeprowadzać wizytacji corocznej.

Zakres i przedmiot wizytacji corocznej jest nieco mniejszy, chociaż obejmuje sprawy najważniejsze, a tym samym wymagające ciągłego czuwania i kontrolowania oraz sprawowania prawdziwie apostołskiej

⁷ Także, nr 19a.

⁸ Tamże, nr 19b.

⁹ Pierwszy Synod Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej 1996-2001, Zamość 2001, statut 17.

troski o stan duszpasterstwa i poziom religijno-moralny duchowieństwa i wiernych oraz stan gospodarczo-administracyjny parafii z uwzględnieniem najbliższych prac inwestycyjnych.

3. Wizytacja wizytatora diecezjalnego przed wizytacją kanoniczną parafii

Wizytacja ze względu na swój charakter przygotowawczy do wizytacji biskupiej przeprowadzana jest najczęściej co pięć lat i obejmuje cały szereg spraw i tematów, które mają ukazać wizytującemu biskupowi obraz i stan parafii. Na podstawie kwestionariusza sporządzonego przez proboszcza, biskup zapoznaje się bliżej z parafią, jej duszpasterstwem, katechizacją, stanem obiektów sakralnych i kościelnych, problemami i trudnościami, po czym obraz ten weryfikuje, wizytując osobiście parafię.

Stan duszpasterstwa

Rozpoczynając wizytację parafii, dziekan lub wizytator diecezjalny na samym początku powinien zapoznać się z wykonaniem wskazań i zarządzeń z poprzedniej wizytacji kanonicznej, a następnie szczegółowo przedstawić je w protokole powizytacyjnym. Po zapoznaniu się, jak zostały wprowadzone w życie i jak wykonane, przechodzi do spraw duszpasterskich. Najpierw zwraca uwagę, jak funkcjonują w parafii różne zespoły parafialne, jak: Rada Duszpastersko-Ekonomiczna, Parafialny Zespół Charytatywny, Koła Żywego Różańca, Bractwa. Interesuje się działalnością grup, takich jak: ministranci, lektorzy, schola, asysta, KSM, Ruch Światło-Życie. Wizytując działalność poszczególnych grup i zespołów parafialnych (Akcja Katolicka, Legion Maryi, Odnowa w Duchu Świętym, Neokatechument, Przyjaciele Oblubieńca, itd.), zapoznaje się jak wygląda opieka duszpasterska nad poszczególnymi grupami, jaka jest częstotliwość spotkań, kto sprawuje opiekę duszpasterską. Następnie wizytator bada stan życia sakramentalnego w parafii. Odnosnie do sakramentu chrztu, zwraca uwagę na to, kiedy jest udzielany, czy są to stałe terminy, wiadome wiernym; czy prowadzone są w parafii konferencje przed chrztem dla rodziców i chrzestnych.

Przy sakramencie bierzmowania czyni rozeznanie, jak często jest udzielany, kto i kiedy ostatnio udzielał bierzmowania w parafii oraz jak wygląda i odbywa się przygotowanie do sakramentu¹⁰ (instrukcja bpa Rojka).

W trosce o Eucharystię sprawdza, kiedy sprawowane są Msze św. w niedziele, święta i dni powszednie oraz czy ich porządek umieszczony jest na tablicy ogłoszeń, w gablotce kościelnej, a także czy są odprawia-

¹⁰ Zasady przygotowania kandydatów do przyjęcia sakramentu bierzmowania w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, „Zamojski Informator Diecezjalny” 26(2010) nr 4, s. 764-772.

ne msze św. za parafian. Zwraca uwagę na przygotowanie dzieci do I Komunii świętej, a także to czy w parafii odbywają się spotkania i konferencje dla rodziców dzieci przygotowujących się do pierwszej Komunii Świętej.

W ramach kontroli sakramentu pokuty i pojednania zapoznaje się, kiedy wierni mają okazję do spowiedzi św. i czy jest to im wiadome i znane. Sprawdza, czy i kiedy proboszcz organizuje w parafii rekolekcje, misje, nabożeństwa pokutne oraz dowiadyuje się o uczestniczeniu w nich wiernych.

Ze szczególną uwagą dokonuje wizytacji stanu wszelkich poczynań w odniesieniu do sakramentu małżeństwa: jak wygląda i przebiega dal-sze, bliższe i bezpośrednie przygotowanie do małżeństwa, czy prowadzony jest w parafii kurs przedmałżeński, tzn. nauki przedślubne i punkt poradnictwa rodzinnego, czy jest na miejscu, czy też narzeczeni odsyłani są do innej parafii, jak jest on wyposażony, kto go prowadzi, jakie ma kwalifikacje i czy bierze udział w spotkaniach referatu duszpasterstwa rodzin kurii diecezjalnej. Wizytator bada ponadto korzystanie z poradnictwa rodzinnego przez małżonków oraz zwraca uwagę na opiekę duszpasterską nad młodymi małżeństwami, rodzinami wielodzietnymi, rozbitymi i samotnymi matkami. Wszelkie spostrzeżenia i uwagi jest zobowiązany umieścić w protokole sporządzonym po zakończeniu wizytacji.

Jeśli zaś chodzi o sakrament kapłaństwa, wizytator winien zainteresować się jak wygląda budzenie i pielęgnowanie powołań kapłańskich i zakonnych. Bada ponadto czy są odprawiane modlitwy o powołania do służby Bożej oraz jak przebiega opieka duchowa nad alumnami w czasie ferii świątecznych i wakacji.

Sprawy katechetyczne

Ze względu na to, że do nauczania i wychowania w sposób szczególny jest zobowiązany i uprawniony Kościół, któremu przez Boga została zlecona misja niesienia pomocy ludziom, aby mogli osiągnąć pełnię życia chrześcijańskiego (kan. 704 § 1 KPK/83), wizytacja powinna obejmować sprawy katechetyczne. Duszpasterze mają obowiązek czynić wszystko, aby dzieci i młodzież harmonijnie rozwijały swoje właściwości fizyczne, moralne i intelektualne, nabywały coraz doskonalszego zmysłu odpowiedzialności, właściwie korzystały z wolności oraz były przygotowane do czynnego udziału w życiu Kościoła i społeczeństwa (kan. 795 KPK/83), a wszyscy wierni mogli otrzymać wychowanie katolickie (kan. 794 § 2 KPK/83).

W czasie wizytacji dziekan powinien się zapoznać, jak przebiega w parafii realizacja misji nauczania katechetycznego oraz czy katechezą objęci są wszyscy, którzy powinni być katechizowani: dzieci w wieku

przedszkolnym i szkolnym, młodzież szkół średnich, młodzież pozaszkolna; oraz prowadzone jest w parafii duszpasterstwo młodzieży; jaki jest udział dzieci i młodzieży w katechezie, w rekolekcjach parafialnych, czy też spotkaniach diecezjalnych. Następnie duszpasterze informują wizytatora kto, kiedy, gdzie oraz w jakim wymiarze godzin prowadzi katechizację.

Kancelaria parafialna

Wizytując kancelarię parafialną, wizytator zwraca uwagę na jej usytuowanie, czy posiada poczekalnię, odpowiednie umeblowanie, jakie jest jej zabezpieczenie oraz czy istnieje łatwość dostępu do niej. Wypożyczenie całkowite kancelarii powinno być własnością parafialną, co musi mieć udokumentowanie w księdze inwentarzowej. Tablica informacyjna powinna każdego zainteresowanego zorientować o godzinach urzędowania i możliwości skontaktowania się z duszpasterzem. Jeżeli zachodzi potrzeba, wizytator powinien zwrócić uwagę na porządek, jaki powinien istnieć w kancelarii i na gustowne jej urządzenie. Proboszcz parafii powinien przedstawić dokładnie spisany inwentarz własności parafialnej, kościelnej oraz znajdującej się na plebani, jak też sprawdzić czy naniesione zostały w inwentarzu przedmioty nabyte w ostatnim czasie.

Z wielką troskliwością i dokładnością dziekan i wizytator diecezjalny sprawdzają księgi parafialne, księgi metrykalne: chrztów, ślubów, zmarłych i bierzmowanych, czy są poprawnie prowadzone, zgodnie z wymogami prawa kanonicznego, oraz czy są prowadzone na bieżąco, a wpisy dokonywane są atramentem staranne i czytelnie. Ze szczególną wnikliwością wizytatorzy sprawdzają adnotacje o zawartych małżeństwach. Z tych względów powinni przejrzeć protokoły przedślubne, a po ich zbadaniu pozostawiać adnotację – tak jak to czyni we wszystkich księgach parafialnych – adnotację: „Sprawdziłem podczas wizytacji dziekańskiej, dnia...”, z wyraźnym podpisem i pieczęcią dziekańską. Dziekan i wizytator powinni przejrzeć także część archiwalną kancelarii.

Wizytując parafię, dziekan sprawdza, czy zostały sumiennie i zgodnie z przeznaczeniem przekazane do kurii diecezjalnej i seminarium wszystkie kolekty diecezjalne i świadczenia. Proboszcz zobowiązany jest udokumentować, że zobowiązania finansowe dotyczące stypendium z racji Mszy św. binowanych lub trynowanych są odprowadzane do kurii, jak również składki na rzecz Domu Księży Seniorów.

Diekan sprawdza także dokumenty ubezpieczenia obiektów sakralnych w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych oraz zwraca uwagę, czy zgodnie z odpowiednimi przepisami państwowymi pracownicy kościelni zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę lub wolontariat i czy są odpowiednio wynagradzani.

Sprawy personalne

Nie powinny ograniczać się tylko do wypełnienia i podania danych personalnych w kwestionariuszu wizytacyjnym. Ma to być rozmowa z duszpasterzami. Na początku powinna się odbyć się z proboszczem. Ma być sondażem pracy duszpasterskiej w parafii. Z rozmowy dziekan i wizytator diecezjalny mają zorientować się jak dalece proboszcz duszpasterzuje w parafią i jak obejmuje wszystkie sprawy i problemy. Jeżeli w parafii są wikariusze, to prosi proboszcza o scharakteryzowanie ich sylwetek, a także ich pracy duszpasterskiej, między innymi jakimi szczególnymi uzdolnieniami się odznaczają i jakie parafie można im w przyszłości powierzyć.

Jeżeli w parafii są siostry zakonne (katechetki, organistka, zakrystianka), sprawdza ich warunki pracy oraz mieszkaniowe, jeżeli mieszkają w budynkach parafialnych.

Następnym etapem spraw personalnych jest rozmowa z każdym wikariuszem parafialnym, którą przeprowadza się w mieszkaniu wikariusza, pytając o warunki mieszkaniowe, sprawę wyżywienia, itp. Wizytacja ma ukazać, jak wygląda współpraca z proboszczem i z pozostałymi księżmi. Wikariusz ma przedstawić wizytującemu dziekanowi zakres swoich obowiązków.

Po rozmowach z proboszczem i wikariuszami dziekan i wizytator zobowiązany jest przeprowadzić rozmowę z pracownikami kościelnymi: gospodynią, kościelnym, organistą, grabarzem, świeckimi katechetami. Dziekan w rozmowach powinien zainteresować się różnymi formami pracy laikatu świeckiego, np. pracy charytatywnej, grup młodzieżowych. Jeżeli w pracy parafialnej zaangażowane są osoby zakonne, zapozna się z nimi bliżej poprzez złożenie wizyty w domu zakonnym.

Sprawy materialne

Dziekan w obecności proboszcza lub rektora kościoła zapoznaje się ze stanem kościoła w jego szacie zewnętrznej. Zwraca uwagę na stan dachu i tynków, na rynny i odprowadzenie wód deszczowych, instalację odgromową, ogrodzenie, jak i na porządek całego obejścia kościelnego. Dziekana należy poinformować, jakie prace w tym względzie były ostatnio podjęte, a jakie są w najbliższym czasie do zrealizowania.

Ze szczególną uwagą dziekan wizytuje wnętrze obiektu sakralnego, Bada stan ołtarza i właściwe zaadoptowanie prezbiterium do wymogów przepisów liturgicznych oraz czy plan wszelkich prac był zatwierdzony przez Komisję Artystyczno-Budowlaną¹¹. Sprawdza jakość i stan tabernakulum, jego wnętrze i bezpieczeństwo zamykania, czy jest pancerne i ognioodporne oraz gdzie przechowywany jest klucz do niego. Bada

¹¹ Por. Instrukcja o prowadzeniu inwestycji budowlanych i remontowo-konserwatorskich z dnia 18.06.2010 r., „Zamojski Informator Diecezjalny” 19(2010) nr 2, s. 40-41.

stan i użytkowanie konfesjonałów. Z uwagą dokonuje wizytacji zakrystii i wszystkich znajdujących się przedmiotów liturgicznych. Dowiaduje się też o stanie organów i dzwonów kościelnych. Jeżeli w parafii są kościoły filialne lub kaplice, podobnie zwraca uwagę na ich stan zewnętrzny i wewnętrzny oraz na zabezpieczenie.

Dziekan i wizytator bada ponadto stan zewnętrzny plebanii, porządek jej obejścia oraz ogrodzenia. Zapoznaje się ze stanem i urządzeniem wnętrza plebanii. Powinien zwrócić baczną uwagę na usytuowanie, stan i wyposażenie mieszkań księży wikariuszy. Tak samo wizytuje od strony zewnętrznej i wewnętrznej domy parafialne, domy katechetyczne, a także zabudowania gospodarcze. Przedmiotem wizytacji powinny być także cmentarz kościelny.

Wizytując stan obiektów sakralnych i kościelnych, bada jednocześnie, jakie są potrzeby parafii odnośnie do budowy, rozbudowy i remontu poszczególnych obiektów. Obowiązkiem dziekana jak i wizytatora diecezjalnego jest przypomnieć proboszczowi, że na wszelkie tego typu prace, jak i na remont organów lub zakup nowych, nabywanie czy sprzedaż działek i gruntów, wymagane jest pozwolenie kurii diecezjalnej.

Wszelkie świadczenia parafii na rzecz seminarium duchownego, kurii i inne dzieła dziekan sprawdza, wizytując kancelarię parafialną.

Sprawozdanie powizytacyjne

Po przeprowadzeniu wizytacji rocznej i pięcioletniej, wizytujący ma obowiązek sporządzić protokół powizytacyjny każdej parafii. Jeżeli podczas wizytacji zauważono poważne zaniedbania, w tym także i w kancelarii parafialnej przy prowadzeniu ksiąg metrykalnych, dziekan i wizytator diecezjalny ma obowiązek powiadomić o tym biskupa diecezjalnego, który po konsultacji, może zarządzić przeprowadzenie wizytacji nadzwyczajnej przeprowadzonej przez przedstawiciela kurii diecezjalnej.

Protokół sprawozdawczy sporządza się w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz otrzymuje biskup wizytator, drugi pozostaje w aktach kurii diecezjalnej, trzeci zaś w aktach parafialnych. Przekazując protokół kurii, wizytator diecezjalny umieszcza w nim swoje uwagi i zalecenia oraz dzieli się spostrzeżeniami ogólnodekanalnymi, które oprócz danych z poszczególnych parafii, są ważne dla biskupa wizytującego parafie swego dekanatu.

W świetle przedstawionych wszystkich spraw i czynności, które wypełnia dziekan i wizytator, należy dostrzec, jak ważny i doniosły wypełniają obowiązek, a jednocześnie i prawo, wymagające zaangażowania i odpowiedzialności. Dziekan jako przedstawiciel biskupa diecezjalnego oraz współpracownik kapłanów w dekanacie, zapoznaje się pod-

czas wizytacji ze stanem gospodarczo-administracyjnym i duszpasterskim parafii, a także ze stanem religijno-moralnym wiernych i samych duszpasterzy, oraz współpracujących z nimi członków laikatu świeckiego, w tym i pracowników kościelnych. Wizytując parafie, sprawdza wykonywanie zaleceń i zarządzeń z wizytacji kanonicznej, które proboszcz jest zobowiązany uwzględnić i podejmować w swojej pracy duszpasterskiej, administracyjnej i inwestycyjnej. Przedstawiając sprawozdanie powizytacyjne, zmuszony jest wydać opinię, mieć swoje zdanie, czasami upominać, a wszystko opierać z jednej strony na literze prawa, a z drugiej strony na ojcowskim stosunku do podległego mu duchowieństwa.

Wszystko to wymaga od dziekana oraz wizytatora diecezjalnego stosownego odczytywania intencji prawodawcy nakazującego przeprowadzenie wizytacji, należytej troski o właściwe funkcjonowanie parafii w aspekcie duszpasterskim, administracyjno-gospodarczym i religijno-moralnym, obiektywizmu i poczucia odpowiedzialności za dobro Kościoła, diecezji i parafii, jak też duchowieństwa i wiernych.

Zakończenie

Wizytacja dziekańska oraz diecezjalna, mają charakter urzędowy, służący rozpoznaniu i ocenie stanu życia religijno-moralnego parafii, pracy duszpastersko-apostolskiej, realizacji dekretów powizytacyjnych i całokształtu spraw administracyjno-gospodarczych, jednak jawią się też, jako ważny środek w służbie *salus animarum*.

Spis treści

EPISKOPAT POLSKI

Apel na sierpień – Miesiąc abstinencji 2025	217
---	-----

BISKUP DIECEZJALNY

Słowo Biskupa Mariana Rojka do Biskupa Kamieniecko-Podolskiego Edwarda Kawy OFM Conv.	223
Zaproszenie na Dożynki diecezjalne w Krasnobrodzie, 14 września 2025 r.	224
Decyzje personalne.....	225
Homilia podczas Spotkania Młodych Exodus, Zwierzyniec – 19.08.2025 r.....	228
Homilia podczas 10-lecia kościoła w Wywłoczce, parafia Topólca – 30.08.2025 r.	232
Homilia w święto Narodzenia NMP (Odpust – Bierzmowanie – 600-lecie parafii) Chodywańce – 06.09.2025 r.	236

BISKUP POMOCNICZY

Bp Mariusz Leszczyński 250-lecie utworzenia Parafii Rzymskokatolickiej w Horyńcu-Zdroju	243
Bp Mariusz Leszczyński Kazanie podczas Mszy św. pogrzebowej śp. ks. Marka Tworka (1972-2025), proboszcza parafii Chmiełek, Biłgoraj, kościół św. Marii Magdaleny, 11 stycznia 2025 r.....	248

KURIA DIECEZJALNA

170. Konferencja Księży Dziekanów, Zamość, 27 sierpnia 2025 r.	253
Komunikaty Kanclerza i Rzecznika Diecezji	253
Sprawy kancelaryjne	253
Wydział Nauki i Wychowania Katolickiego.....	254
Wydział Duszpasterstwa Ogólnego	257
Caritas	260
Wydział Administracyjno-Gospodarczy.....	266
Budowa Domu Trzeciego Tysiąclecia	266
Wyższe Seminarium Duchowne	267
Katolickie Radio Zamość	268
Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę	269
IV Exodus Rodzin	271
Exodus Młodych	272
Liturgiczna Służba Ołtarza	272
Ruch Światło-Życie	274

Komisja Muzyki Kościelnej	275
Sprawy misyjne	275
Adoracja Najświętszego Sakramentu.....	277

INNE

Ks. Zygmunt Jagiełło	
Wizytacja dziekańska oraz wizytatora diecezjalnego w świetle prawa kościelnego i partykularnego Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej	281